

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Година XVIII 2010.
НОЕМВРИ – ДЕКЕМВРИ
STUDENI – PROSINAC
ЦЕНА 5 кН

БРОЈ

68

ISSN 1333-7769

**KOD
PREHLADE
I GRIPE**

CAFFETIN COLD

Djeluje bez pogovora,
brzo i efikasno!

- ✓ SADRŽAVA VITAMIN C
- ✓ SMANJUJE BOL
- ✓ SNIŽAVA POVIŠENU TJELESNU TEMPERATURU
- ✓ SMANJUJE ZAČEPLJENOST NOSA
- ✓ SPREČAVA NADRAŽAJNI KAŠALJ

caffetin[®] COLD[®]

ALKALOID

Za obavijesti o indikacijama, mjerama opreza i nuspojavama upitajte svog liječnika ili ljekarnika

**GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ**

**СПИСАНИЕ НА
ЗАЕДНИЦАТА НА
МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА**

Главна и одговорна уредничка:
МАРИНА АПОСТОЛОВСКА-ВУЈАКЛИЈА

Заменик на главната и одговорна уредничка:
ЕЛИЗАБЕТА ПЕТРОВСКА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Владо Чакмак
Лектура: Марија Георгиева-Петриќ
Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Огнен Бојадиќски
Јагода Тренеска Цветичанин
Горан Калоѓера

Редакција:

Елизабета Петровска - Загреб
Јулијана Младеновска Тешија - Осиек
Ратко Димовски - Пула
Владо Настески - Риека
Еми Лонгин - Задар
Милена Георгиевска - Сплит

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH posredstvom Savjeta za nacionalne manjine pri Vladi RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj,
Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

OIB: 07739533563

Žiro račun: PBZ 2340009-1100038804

Tel./Факс: (01) 48 72 655

web: www.zmurh.hr

e-mail: info@zmurh.hr

За издавачот: Ангел Митревски

Печат: М-Принт д.о.о. Загреб

На насловната страница:

Новиот грб на Македонската Православна Црква -
Охридска Архиепископија

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

Збор на уредничката

Riječ urednice

ЧОВЕКОТ Е ПОЛИТИЧКО БИТИЕ!

Зад нас е уште една проживеана и успешна година на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска и на сите Македонци што живеат и работат на овие простори. Сите Друштва беа на свој начин и подобри. Доживеаја голем број посетители и публициститет во сите медиуми.

Но, сега одиме понатаму!

Според она што можете да го прочитате во овој најнов број на нашето и ваше списание ќе забележите дека и оваа 2011 година почна со бројни и богати програми. Плановите на Заедницата и друштвата од Загреб, Риека, Пула, Задар, Сплит и Осиек веќе сега се осмислени, па не можеме, а да не се надеваме на уште една богата година.

Покрај нашите активности наскоро нè очекува и пописот на жителите во Република Хрватска. “ЧОВЕКОТ Е ПОЛИТИЧКО БИТИЕ!”, рекол Аристотел, учителот на Александар Македонски. Затоа, “Македонски глас“ ви препорачува да не ја криете својата национална припадност и покрај тоа што сте хрватски државјани. Само на тој начин ќе нè има повеќе во процентите на жителите на Р. Хрватска и ќе го зголемиме износот од 0,03 % што официјално беше објавен на последниот попис. А колку нè има повеќе, толку ќе можеме да се избориме за поголемо вклучување во општествениот и управувачкиот живот на нашата втора татковина – Хрватска.

Не срамете се што сте Македонци и ја сакате Хрватска!!!

Марина Апостоловска – Вујаклија

Никола Тодорчевски ОД АМБАСАДОР ДО ДИРЕКТОР НА RACVIAC

RACVIAC е еден поширок проект на меѓународната заедница и на земјите во регионот чија цел е да го стабилизира овој дел од светот

Најнапред за нас, обичните луѓе, накратко објаснете ни што е всушност RACVIAC?

Оваа организација има долг период од 50 години, но сега од пред 10 години има свои нови опции и задолженија. Таа е една од првите проекти во Пактот за стабилност и, за среќа, еден од најуспешните проекти. Зошто? Затоа што веднаш по неговото формирање во центарот Ракитје започна тренинг, односно обука.

Кој го формираше Центарот?

Тоа е еден поширок проект на меѓународната заедница и на земјите во регионот чија цел е да го стабилизира овој дел од светот и една од главните позиции на земјите од регионот (каде имаше многу конфликти) е да им се овозможи целосно да го спроведат Дејтонскиот договор и обврските кои се однесуваат на контролата на вооружувањето. Поради тоа, ние сме многу горди што сме вклучени во еден таков инструмент кој реално допринесе да функционира битен дел на Дејтонскиот договор. Во таа смисла кратенката RACVIAC (Regional Arms Control Verification and Implementation Assistance Centre) значи центар во вооружувањето кој помага на земјите што учествуваат во имплементацијата.

Каде во сево ова се вклучува Рамковниот договор за Македонија?

Тој тука не спаѓа иницијално, затоа што од таа историска дистанца ништо што се случуваше во регионот не може да се спореди со судирот што се одвиваше на другите простори. Може да се забележи дека тоа што требаше и што тргна во реализацијата на Дејтонскиот договор сè уште не е реализирано, затоа што тој требаше да поттикне реализација за мирен расплет. Набргу потоа во рамките на истиот Пакт за стабилност кој беше и своевидна работилница која одредуваше мерки за

стабилизација беше многу важен механизам што се случува во регионот. Така, на неговата трета “работна маса” – обезбедување, беше одлучено дека треба да се поттикнат процесите на безбедност, кои коиндицираа со прием на Романија и Бугарија во НАТО. И, преку RACVIAC центарот се изведуваа програми на соработка и преуредување на воените бази. Имаше повеќе земји кандидати. Во тој процес четири-пет години наназад не можеа да се вклучат неколку држави, а тоа беа: Алабанија, Хрватска и Македонија, која е во тој програм претендент. Безбедноста не може сама од себе да се реши и да се спроведува ако државите не можат да се вклучат во некоја цел. Последниве години имаме интензивни настани што водат кон тоа земјите од регионот да бидат подготвени да ја обезбедат и европската компонента на безбедност, а не само на НАТО.

Во таа смисла е основан и дејствува центарот RACVIAC.

Средиштето на RACVIAC е во Р. Хрватска. По кој принцип дојдовте на оваа висока функција?

Исто како што во Обединетите нации се ротираат претседателите. Секоја организација која настапува по демократски принципи не е тајна организација како што е и

RACVIAC, туку нуди можност за сите нејзини членки. Кандидираа и воени и цивилни претставници, но веќе по втор пат директор на RACVIAC е цивилна личност. Така и јас аплицирав и како дипломат со “педигре” ја добив оваа функција.

На Интернет беше објавена информацијата дека Р. Германија донирала 33.000 евра за RACVIAC. За што ќе бидат употребени тие средства?

Р. Германија е земја основач на RACVIAC, па сево ова не ќе можеше да се иницира без нејзина помош. Во таа смисла Р. Германија учествува во овој проект со своја помош и насоки. И ОБСЕ е организација која се бави со соработка и помош на RACVIAC. Тука нејзината соработка е лоцирана на Југоисточна Европа. А откако Центарот добива на значење, Р. Германија помага колку што може земјите сами да се организираат и да ги остварат своите намери. Затоа, Р. Германија продолжува да ги поддржува и финансира сите акции на RACVIAC, кои се употребуваат и ќе се употребат за едукации, семинари и вежби.

Дипломат сте со долгогодишен стаж и искуство. Бевте амбасадор во Р. Албанија, Р. Бугарија... Што од Вашиот дипломатски живот ќе Ви остане во најубави спомени?

Морам да кажам дека ја извршував примарната задача да се воспостават дипломатски односи меѓу Албанија и Бугарија со Македонија. За мене беше најголемо задоволство што во Албанија потпишав 16 билатерални спогодби за соработка. Без лажна скромност, бев иницијатор на сите тие дипломатски односи. Во Бугарија се случи истото, но на почетокот на мојот мандат како амбасадор, па по кусо време се потпишаа 21 билатерални спогодби за соработка. Ама во најубаво сеќавање, што се надевам дека ќе ги интересира вашите читатели, е што најемотивно ќе се сеќавам на средбите со Македонците и во Албанија и во Бугарија. Тоа беа едни од првите контакти со нашите во другите земји, без воздржаност ни од едната ни од другата страна. Тоа го сметам за нешто многу важно во својата дипломатска кариера.

Сега кога сте во Хрватска, какви се Вашите контакти со овдешните Македонци?

Многу ми е драго кога ќе се сретнам со наши Македонци што живеат и работат во Хрватска, ама на оваа функција не можам ништо да сторам за нив. Пред 43 години студирав и дипломирав во Хрватска, па сè

*Г. Тодорчевски со ќерката Ана и внуките
Ирма, Петра и Николина
Фото: Младен Матан*

уште имам свои пријатели од тоа време, а средбите со нив многу ме исполнуваат.

Колку Вашите високи ангажмани, труд и енергија влијаат врз Вашата индивидуалност и приватниот живот?

Исто како и моите колеги дипломати поприлично сме расчистиле со приватниот живот. Овој тип на работа е многу одговорен: државата многу вложува во вас кога ве праќа на дипломатски задачи. Затоа, сосем совршено се знае што е прво, а што е второ. Никогаш досега не сум се определил за едно или за друго. Имам три ќерки и три внуци. Мојата сопруга Билјана е архитект во Скопје, каде живее со нашата најмала ќерка додека не го заврши своето образование, но воедно има и свои проекти што треба да се завршат. Ама сега од Загреб до Скопје, откако се направени автопатиштата, се патува за неколку часа, а јас секој слободен час го користам да одам во Скопје, а и тие да дојдат во Загреб.

Марина Апостоловска – Вујаклија

**ОСМА СЕДНИЦА НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА
ЗАЕДНИЦАТА**

Загреб: Осмата седница на Управниот одбор на Заедницата на Македонците во РХ членовите ја одржаа во полн состав на 20 ноември 2010 година. Седницата ја водеше претседателот Ангел Митревски и по усвоениот дневен ред и записникот од минатата седница, се расправаше за неколку актуелни теми. Претседателот Митревски ги информираше присутните дека финансирањето на Заедницата преку Советот за национални малцинства на РХ во овие неколку години е сè поскупо и дека треба да се бараат и други извори на финансирање, како што е предлагање проекти кон фондовите на Европската унија. Што се однесува до програмите за 2011 година преку Советот, членовите на УО донесоа одлука, меѓу предложените редовни програми на ниво на Заедницата да влезат и програмите на МКД “Кочо Рацин” поради проблемите во Друштвото, со цел да се сочува активност на Македонците во Истра. Се зборуваше за остварените досегашни програми, а се договараше и реализацијата на предвидените програми до крајот на 2010 година, манифестациите “Рацинов ден” и “Ден на Заедницата”. Информаторите беа подготвени и предадени од страна на друштвата и Заедницата, а финансиското “Izvjješće o ostvarivanju programa i utrošku sredstava Zajednice za razdoblje od 01.01.-31.10.2010. godine” беше едногласно усвоено од членовите на УО. Претседателот Митревски ги извести присутните дека издаваштвото на Заедницата е збогатено со уште една нова отпечатена книга “Егзил во македонската книжевност” од Борјана Прошев-Оливер, од која секое друштво доби по 40 примероци.

Е. П.

Нови простории за Македонците

Сплит: Од почетокот на годинава, Советот на македонското национално малцинство во Сплит своите активности ги реализира во нов простор

што им го отапа на користење Град Сплит. Со тоа за прв пат, Советот се здоби со свои простории. Досега тие ги користеа просториите на МКД “Македонија” и МПЦО “Св. Наум Охридски”.

- По осум години, колку што сум на чело на Советот на МНМ во два мандата, конечно добивме свои простории. Состаноците и активностите на Советот се тесно поврзани со активностите на МКД, па така досега ние ги користевме просториите од Друштвото, а сега имаме можност заедно да го користиме новиот простор помодерно уреден со сите софистицирани технички помагала, вели Венка Џанко, претседателка на Советот на македонското национално малцинство за Град Сплит.

Таа не криејќи го своето задоволство, истакна дека пејачката и фолклорната група веќе ги одржуваат своите проби во новите простории кои се наоѓаат во поширокиот центар на градот. Воедно и училиштето за возрасни лица по македонски јазик е преселено во новите простории.

Засега, градот Сплит просторот го оттапа бесплатно, додека старите простории во близина на сплитска Прокуратива имаа обврска по три месеци во годината да ги плаќаат МКД “Македонија”, Црковната општина, Советот, како и жупанискиот претставник на Македонците во сплитско-далматинската жупанија.

Новиот простор освен канцеларии, има и огромна сала предвидена за состаноци, семинари, симпозиуми, промоции на книги, изложби и други слични манифестации.

- Голем дел од канцелариската опрема ја обезбеди градот Сплит, како што се компјутер, факс, канцелариски мебел и слично. Но, и ние од Советот купивме дел од опремата како што се неколку столици, ТВ комоди..., додава Венка Џанко.

М. Г.

Теракотни икони за Христијански корени од Винаца

Задар: На 17 декември 2010 год. во Народниот музеј на град Задар отворена е изложбата “Македонија низ историјата и македонските христијански корени – теракотни икони од Винаца”. Нејзин автор е Цоне Крстевски, кој изјави: “Пред сè, морам да истакнам дека до реализација на оваа изложба дојде со добра соработка на самиот автор и народниот музеј од Скопје, Р. Македонија.” На отворањето на изложбата зборуваше и директорката на Музејот, Рената Перош, која нагласи дека соработката меѓу МКД “Билјана” и музејот од Задар е многу плодотворна. Мирјана Мајиќ ги поздрави сите гости и посетители, а притоа и се заблагодари на Р. Перош и на вработените во музејот кои со голем труд ја поставија изложбата. Имено, услов беше изложбата да биде поставена од кустос, а на отворањето говореше кустосот Владо Алавања.

Претседателката на МКД “Билјана”, М. Мајиќ, му се заблагодари на претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Ангел Митревски за соработката при презентацијата на изложбата. Голема благодарност беше упатена и на авторот од Народниот музеј во Скопје. Притоа, Мирјана Мајиќ рече: “Оваа изложба е отворена во соработка со Заедницата на Македонците во РХ и Задарската жупанија, што значи финансирана е од Советот за национални малцинства при Владата на РХ и Задарската жупанија”, на што Ангел Митревски додаде дека просторот е навистина величествен и на изложбата и овозможува достојна презентација во Задар.

Е. Л.

Македонска седенка

Задар: “Македонска седенка” беше насловена програмата што го остварија три секции на МКД “Билјана”: Литературно-драмската, Етно работилницата и Инструметално-музичката.

Во состав на програмата што се одржа на 18 декември 2010 година на најмалите членови им дојде и Дедо Мраз и им подели пакетчиња. Лицата радосни, озарени, задоволни... говореа сè. Ова навистина е најубавата средба со децата. Нивната игра и благодарност не се заборава.

Е. Л.

ИЗЛОЖБА НА СЛИКИ

Риека: Ликовното друштво “Кварнер” од Риека, на 2 декември 2010 г. во просториите на Македонското малцинство ја постави и отвори изложбата на слики, на која со свои експонати се претставија петнаесетина сликари од Друштвото, а ја отвори и за неа говореше Жељко Делач.

Делач во своето слово за ЛД “Кварнер” нагласи дека е формирано во 1990 г., од страна на неколку ентузијастички сликари со цел да се собираат аматерите сликари на едно место и заедно го усовршуваат својот сликарски талент. Во почетните години Друштвото работи под името ЛД “Вежица” сè до 2004 г., кога го добива новото име, а кое асоцира на ширината на дејностите. Во него членуваат голем број сликари аматери, кои досега се појавувале на многу групни изложби во градското и жупаниското подрачје, но и пошироко.

Членовите на Друштво настапувале на многу групни изложби во Риека и околните места, но

Актуелно

најчесто на сликарските манифестации во Приморско-горанската жупанија и во многу места и градови во Истра. Оваа година учествуваат на неколку групни изложби во Риека и пошироко: во просториите на Демократската заедница на Унгарите, МО Кримаја, МО Подвежица и МО Турник и соседните градови во Кварнер. Во Скрад, Горски Котар, во познатото горанско излетничко место “Зелени вир” имаат организирано сликарска колонија. Со поставената изложба што ја организираа во МКД “Илинден” им продолжува соработката со сродните здруженија на Риека.

В. Н.

Свечено одбележан Св. Никола

Осиек: Весело беше на 18 декември 2010 во просториите на МКД “Браќа Миладиновци”. Како и минатата година, членовите предбожикната веселба ја организираа на Св. Никола, со што го одбележаа и крајот на старата и почетокот на новата година.

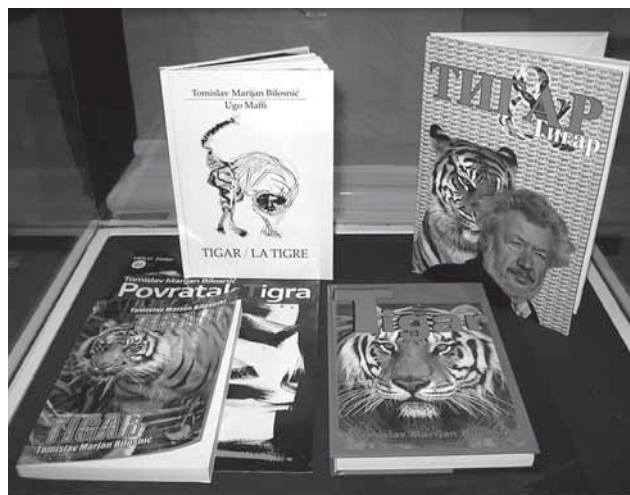
Прославата ја отворија најмладите, весело расположените Бисерчиња кои заедно со учениците кои ја посетуваат наставата по македонски јазик изведоа богата програма. Рецитираа, пееја, глумеа, сите облечени во пригодна облека, а публиката се забавуваше и ги наградуваше со чести аплаузи. Следеа и наградите од Дедо Мраз (Андреј), кој им подари на сите дечиња скромни пакетчиња. Тој ги замоли го научат да игра македонско оро, па сите весело заиграа.

Веселбата и дружењето на членовите и гостите продолжи со полната домашна трпеза и со здравици за сè најубаво во Новата 2011 година.

Ј. Т.

ПРЕТСТАВУВАЊЕ НА ПОЕТСКА МОНОГРАФИЈА

Загреб: На 26 јануари 2011 година во салата на Музејот Мимара, а во организација на Коорди-

нацијата на хрватските друштва на пријателства и Хрватско-кинеското друштво на пријателство, се одржа претставување на поетската монографија “TIGAR / LA TIGRE” од познатите книжевници и сликари Томислав Маријан Билосниќ и Уго Мафи, проследена со изложба на нивни слики, цртежи и илустрации, како и на сликарот Милан Генералиќ. Програмата ја водеше главниот секретар на Координацијата, Андрија Карафилиповиќ, а на промоцијата учествуваа и Тонко Мароевиќ, Ѓуро Видмаровиќ, Ивица Кунеј, а почесен гостин беше Амбасадорот на НР Кина, Н.Е. Шен Жифеи.

Задранинот Томислав Маријан Билосниќ е надалеку познат и признат уметник. Како сликар досега имал презентирани повеќе од шеесет самостојни изложби на слики и фотографии, а објавил и седум сликарски монографии. Како книжевник, автор е на осумдесетина книги проза, поезија, критики, фељтони и патописи, што се преведувани на повеќе од дванаесет светски јазици. Член е на Друштвото на хрватските книжевници и на уште многу други друштва и здруженија во Хрватска и во странство, а добитник е и на десетина престижни награди за својата уметничка работа, меѓу кои е и македонската награда за поезија “Илинден” (2007) на 8-та Меѓународна литературна манифестација. Интересно е да се спомене дека збирката поезија “Тигар” е преведена и на македонски јазик и отпечатена во Скопје 2008-та година, а ја преведе македонскиот познат книжевник Ристо Ѓ. Јачев.

Е. П.

Тоше Проески постхумно одликуван со Орден за заслуги за Македонија

Поради искрениот и длабок хуманизам, уметничките дострели и обединувачката енергија, претседателот Ѓорге Иванов постхумно му додели Орден за заслуги за Македонија на Тоше Проески. Орденот на свеченост во претседателската резиденција го прими внукот на Тоше, Кристијан Ристески.

- Орденот е признание за неговите овоземни заслуги, но и израз на нашата љубов и почит кон човекот кој не сакаше сите. Со овој чин, Македонија свечено се обврзува да продолжи да го негува сеќавањето за својот голем син, да ја негува неговата уметност и хуманост со која не збогати, рече Иванов.

Претседателот истакна дека доделувањето на Орденот е симболичен и најскромно, додека посветеноста кон негувањето на добрата мисла, намера и дело, е вистинскиот дар кој можеме да му го дадеме на Тоше.

- Тоше ја афирмираше Република Македонија и покажа дека таа е храбра и достоинна, дека треба да веруваме во неа, да ја сакаме, чуваме и промовираме со достоинство. Со своите несебични заложби Тоше Проески уште еднаш нè направи горди на своето минато и решителни за својата иднина, рече Иванов.

Тој потсети дека Тоше ширел љубов и разбирање преку музиката и оти покрај на македонски јазик, пеел и на влашки, англиски, српски, хрватски, италијански јазик...

На доделувањето на Орденот за заслуги за Македонија на Тоше Проески, присуствуваа поранешниот претседател Киро Глигоров, вице-премиерот задолжен за европски прашања Васко Наумовски, министерката за култура Елизабета Канческа-Милевска, ректорот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" - Скопје Велимир Стојковски, градоначалникот на општина Крушево, членови на семејството на Проески и претставници од фондацијата "Тоше Проески".

МИА

ЉЕРКА ТОТ НАУМОВА ЧЛЕН НА ДХК

Скопје: Љерка Тот Наумова, успешна писателка, достигна уште еден голем успех. Најнапред, пред неколку месеци од печат излезе нејзината најнова книга на хрватски јазик под наслов "Između dvojbi", по што беше примена за редовен член на Друштвото на хрватските книжевници. Оваа поетеса, благодарение на своето писмо, сега воедно е член и на Македонското друштво на книжевниците и на Хрватското.

- Како родена Хрватка многу се гордеам на овој мој успех. Беше тоа најубав подарок што го примив за време на божикните и новогодишните празници, ни изјави Љерка Наумова.

М. А. В.

Охрид одбележа 30 години под заштита на УНЕСКО

Охрид на 21 декември 2010 ја одбележа 30-годишнината од ставањето на градот на Светската

листа на заштитени градови на УНЕСКО. Поради забрзаната урбана деградација, недоследностите при поделбата на надлежностите меѓу одговорните институции на локално и централно ниво, загадувањето на околината, но и човечкиот фактор, Охрид, пред сè, се соочува со проблеми во исполнувањето на критериумите за негово задржување на таа листа.

Токму тие проблеми беа посочени од експертите на свеченоста посветена на јубилејот, на која беше потсетено дека членството и заштитата од организација како што е УНЕСКО е престиж, но и голема обврска за сите кои се избориле за таков статус.

Зоран Павлов, претседател на Македонскиот национален комитет на ИКОМОС (Меѓународен совет за споменици и локалитети) смета дека иако има проблеми околу заштитата на сите добра поради кои Охрид и стигна на листата на УНЕСКО, се преземаат активности за заштита на се што може и мора да се заштити, како природно, историско и културно богатство. Притоа тој укажа и на потребата да се поработи на сфаќањето на заштитата и за подигнувањето на свеста на поединците, на обичните граѓани како носители на сите активности, а потоа и на едукација на службите и институциите на сите нивоа.

Коста Балабанов, еден од изготвувачите на проектот за впишување на Охрид во листата заштитени природни и културни вредности на УНЕСКО, три децении подоцна зборуваше за неопходноста од целосно почитување на препораките, добиени од Светската организација уште при впишувањето на Охрид во листата. Тој предупреди на опасноста што многу од важечките пропозиции на УНЕСКО веќе не се почитуваат, односно се видеоизменуваат објекти заштитени како светско културно наследство.

Градоначалникот на Охрид Александар Петрески, меѓу другото, посочи на потребата од издвојување на градот Охрид со посебен закон од останатите градови во земјата, токму поради неговото членство во УНЕСКО.

МИА

Денови на македонскиот филм

Задар: На 16 декември 2010 година во мултимедиалната сала на Градската библиотека на Задар беше отворена културната манифестација "Денови на македонскиот филм". Таа траеше три дена. Во тие три дена беа прикажани познатите македонски филмови: "Јас сум од Титов Велес", "Балкан-кан" и "Сенки", кои беа добро посетени и предизвикаа голем интерес кај граѓаните на Задар.

Е. Л.

ДВАЕСЕТ ГОДИНИ НА МКД "ИЛИНДЕН"

Заедницата на Македонците во Република Хрватска има не само долга традиција на организирано дејствување, туку секако е меѓу најкомпактното и успешно македонствување расфрлано на сите страни на светот. Македонското културно друштво Илинден во Риека е првото македонско друштво формирано во Хрватска. Со својата работа и организација, разбирање и толеранција е пример за почит и согледаба, а неговите членови се угледни и уважени граѓани во нивната втора татковина. Во прекрасниот македонски дом кој се наоѓа во срцето на градот (Матачиќева 5) со модерен европски дух под еден кров се четирите правни субјекти: МКД Илинден, Претставникот на МНМ за ПГЖ, Советот на МНМ за град Риека и МПЦО "Св. цар Константин и царица Елена".

Основачкото Собрание е одржано на 13 јануари 1991 година, на кое присуствуваа голем број Македонци, а беа донесени Статутот, Планот и програмата за работа. Во Одборот на шестмината беа: Александар Ефремов, Мишко Стојановски, Методија Митевски, Крсте Милевски и Стојан Несторовски, а секако нивно своевидно срце и мисла беше Владо Настески. Наскоро потоа, нив како стожерни личности им се придружија и Михаило Давчевски, Драган Даниловски, Горан Калоѓера, Ѓуро Бачев, Илија Христовулов и други.

А во него секојдневието е живо и разновидно. Секој ден нешто се случува, едноставно протекува река на луѓе. Се собираат тие да ги одбележуваат државните (националните) и верските празници, традиционално се дружат да се порадуваат на Осми Март и Нова Година, со стотици да се соберат на големиот и свет Илинден. Така редовно беа одржувани предавања за најзначајните настани, личности и дела од традицијата и континуитетот на Македонија. За оние кои ја заорале најдабо-

ката бразда во континуитетот и афирмација на македонската национална мисла, на нејзиниот јазик, литература и култура. Притоа, особено се одбележува традиционалното чествување на сесловенските просветители Св. Кирил и Методиј. Особено место и значење имаат и бројните ликовни изложби. Тука се промоции на нови книги и списанија, литературни вечери и разговори. Свое место имаат музичките и филмските презентации кои Друштвото како соорганизатор ги остварува на разни простори во градот. Посетите, средбите и разговорите како илустрација на долгорочните и успешни хрватско-македонски врски исто така, редовно се следени и забележувани.

Негувањето на традицијата е битен елемент за сопствена идентификација. Секако дека играорната и пејачката група, заедно со оркестарот се најрепрезентативниот дел на МКД Илинден. Нив ги следи во секој чекор, на секој настап и гостување. Песната и орото стокмени во чудесноста на народните носии го овековечуваат Тешкото македонско исчекорување во слободата, убавината и иднината. Гордост се изучувањето на македонскиот јазик во основното образование, а Лекторатот по македонски јазик и литература на Филозофскиот факултет во Риека од самиот почеток стана најголем македонистички центар во светот. Македонската душа, читај МКД Илинден, редовно учествува и била домаќин на екуменски средби. На списокот на неговото членство кое брои повеќе стотици, се луѓе од многу националности. Двете монографии се незаменлив извор на документи, зборови и фотографии, а во тоа авторот Настески има првостепено значење и место. Самиот ќе запише дека идејата за нивното укоричување неминовно во себе ги содржи и тагата и болката, сонот за родното огниште, за мајчиниот збор и за најблиските и најмилите. Затоа мораме да забележиме дека двете книги за МКД Илинден се прекрасно колективно меморирање за тоа што како дело створивме и им го оставивме како татковински аманет на идните поколенија. Така новата или поточно, втората книга како продолжение на првиот том од монографијата на МКД Илинден доаѓа како најубав роденденски подарок. За мислата и смислата за полнолетноста. За јубилејот на дведецениското опстојување на Друштвото. Достоинството и гордоста се тука зашто имало со што да се претставиме, едноставно да се покажеме и докажеме и да се засведочиме за иднината. Нашето задоволство е уште поголемо со појавата на оваа јубилејна книга која без сомнение го потврдува единството во МКД Илинден.

В. Тоциновски

Прием во Амбасадата на Р.М. во Р.Х.

Загреб: По повод новогодишните и божиќните празници Амбасадата на Република Македонија во Република Хрватска организираше прием за претставниците на македонските асоцијации, друштва, граѓани и претставници на хрватските власти. Амбасадорот, Н.Е. Данчо Марковски, поздравувајќи ги присутните рече дека изминатата 2010 година беше многу плодна на билатералната соработка меѓу Хрватска и Македонија, а напорите што ќе се чинат во тој правец се надева дека и во идната година ќе бидат благотворни и за двете земји. Воедно на своите Македонци во Хрватска им посака уште поголеми успеси во нивните активности и да бидат уште повеќе успешни од минатата година. “На овие простори има малку Македонци, па затоа мораме заедно да работиме како да сме еден. Тоа може да се постигне само доколку сите бидеме сплотени.”

Потоа, на присутните им се обрати протјереј Кирко Велински, кој на своите Македонци им посака успешна и среќна Нова година и весели Божиќни празници. Воедно уште еднаш потенцираше дека сите ние Македонци што живееме и работиме во Р.Х. треба да се потрудиме што поитно да се изгради Македонскиот храм во Загреб.

Благословувајќи ја масата на скромната софра подготвена од Амбасадата на Р. Македонија во Загреб, отец Кирко даде можност да се дружат сите присутни.

На крајот од приемот сите заеднички се сликавме со надеж дека насмевките на нашите лица ќе ги имаме преку целата 2011 година преку активностите, настаните, концертите, пишуваниот збор и сè друго што ја означува Македонија на овие простори.

М. А. Вујаклија

Меѓународен саем VIROEXPO 2011

Вировитица: Од 21 до 23 јануари 2011 година се одржа Меѓународниот саем VIROEXPO на кој Македонија беше земја партнер. Манифестацијата се одржа под покровителство на Хрватската влада, а на неа беа претставени околу седумстотини фирми од 19 земји во регионот и пошироко. Токму затоа Саемот беше отворен од претседателката на Владата на Р. Хрватска, Јадранка Косор. Со пригоден говор на отворањето настапи и шефот на македонската делегација д-р Методиј Хаџи Васков, заменик

министер за економија при Македонската влада.

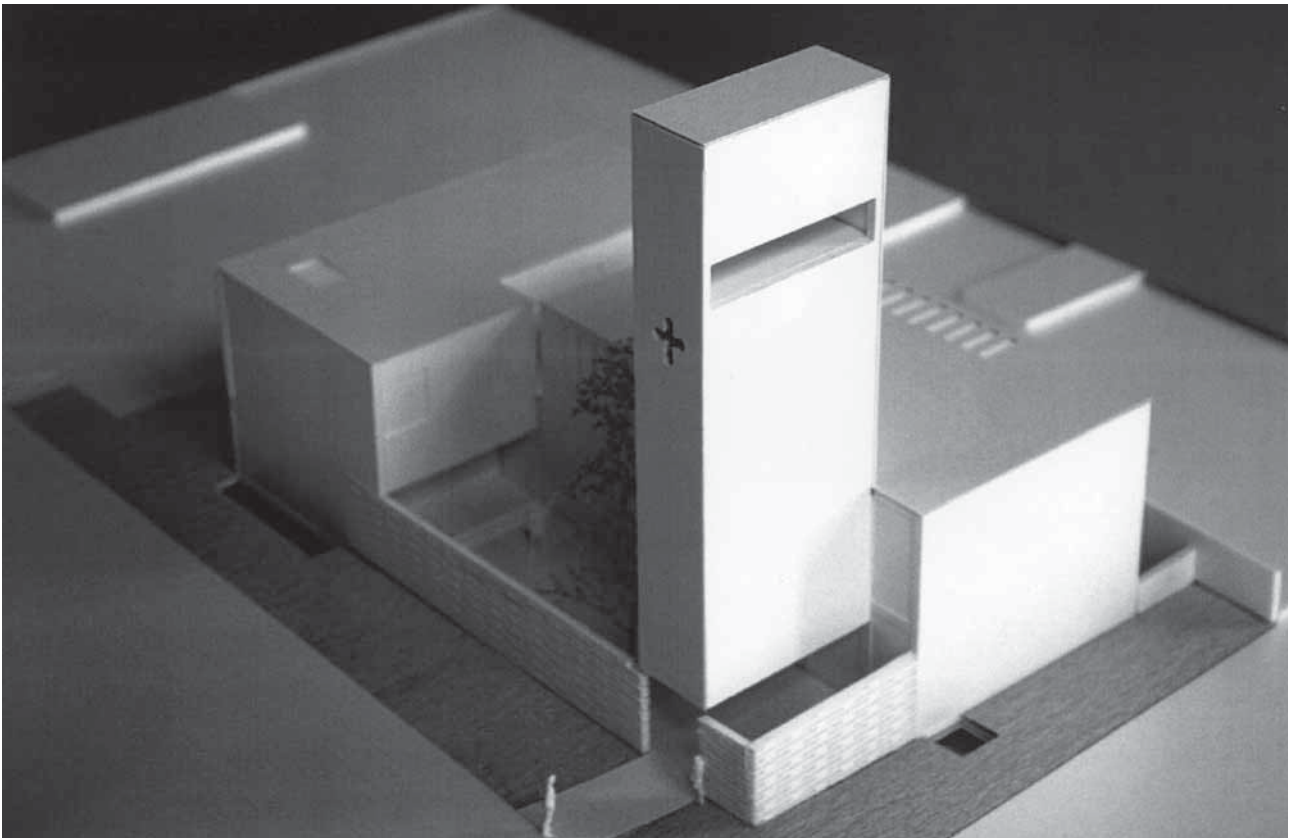
Од Македонија на Меѓународниот саем VIROEXPO во Вировитица, покрај д-р Хаџи Васков, учествуваа и претставници од министерствата за надворешни работи, економија, земјоделство, шумарство и водостопанство, претставници на Велес, Стопанската комора на Македонија и регионалните комори на Велес и Охрид. Со свои производи од областа на текстилот, земјоделството, винарството, занаетчиството и туризмот учествуваа 27 фирми од Македонија.

За време на манифестацијата се одржа меѓународен форум меѓу претставниците на Хрватска и Македонија на две теми: “Надворешно трговската размена на Вировитичко – подравската жупанија” и “Како да се направи бизнис со Македонија”. Предавачи беа експерти од министерствата за надворешни работи, за земјоделие, шумарство и водостопанство на македонската влада и ХГК – Жупаниската стопанска комора на Вировитица. Притоа беа потпишани две спогодби меѓу Жупаниската стопанска комора на Вировитица и регионалните стопански комори на градовите Велес и Охрид. За време на Саемот беа остварени билатерални средби со хрватските домаќини и со претставници на БиХ, Унгарија, Словачка и Србија, како и средби со претставници на фирми од Хрватска и регионот.

Во рамките на оваа манифестација во организација на Македонската амбасада во Хрватска и Вировитичко – подравската жупанија се одржаа два концерта на Езерки и 7/8 и Влатко Стефановски, кои побудија голем интерес и меѓу граѓаните на Вировитица.

М. А. Вујаклија

КОН НОВИОТ ХРАМ

Пишува: Огнен Бојаџиски

Македонските христијани во Загреб и Хрватска со гордост и Божји Благослов по толку години Молитви и трпение имаат чест и задоволство да се восхитуваат: положени се Крстот, осветено е и Благословено местото на 24.10.2010 г. за нов Храм на црковната општина “Св. Злата Мегленска” во Загреб.

Една од првите одлуки на Управниот Одбор на МПЦ “Св. Злата Мегленска” под претседателство на д-р Тома Прошев, веднаш по втемелувањето на 12 декември 1993 беше и “долгорочно да се настојува и работи врз можноста македонските христијани во Загреб да имаат сопствен свештеник и храм”!

Во тие настојувања има и континуитет и голем напор, но и резултати, благодарение на досегашните Управи, на Светиот Архиепископски Синод на МПЦ и се разбира на Загребскиот Надбискупски Духовен Стол предводени од монс. Ѓуро Кокша, кардиналот Д-р Ф. Кухариќ и генералниот викар монс. В. Станковиќ, како и д-р Јурај Колариќ. Во тој изминат период не смеат да се заборават и придонесите на протојереј Ѓорѓи Кацарски, на митрополитот Европски г. Горазд (сега умировен) како и сегашниот

митрополит Европски г. Пимен и посебно се разбира на нашиот драг свештеник, прв домороден свештеник во Загреб, протојереј Кирко Велински.

Нашиот восхит и неизмерна Благодарност, што ете скоро по добри двесте години од мисијата на истакнатиот охриданин Иван Георги Капчев, и обемната финансиска подпора на “Алкалоид” д.о.о. од Загреб и г. Невен Сукаровски, духовноста на македонскиот христијанин и Охридската Архиепископија во лицето на Македонската православна црква ќе можат да зрачат и сведочат токму тука во пријателска Хрватска и Загреб. И тој чин е доказ и сведоштво за едно традиционално, отворено и длабоко уважувано пријателство, доверба и меѓусебно почитување на двете култури, нации и држави.

Соништата, визиите и стремежите на стотици и илјадници христијани од двете црковни заедници, за еден нов, а всушност древен, екуменски Пат, за едно посодержинско зближување и проткајување низ разликите во ново единство, сега добиваат пореален и поцврст столб низ зборовите на Христос: “Сите сте во мене Едно!”

Нека ни е честито до првите молитви во новиот храм!

КУЛТУРНИ СОДРЖИНИ НА ПРАЗНИКОТ Св. КЛИМЕНТ

Универзитетот Јосип Јурај Штросмаер од Осиек се здоби со вредна донација – “130 томови на македонска книжевност – од Св. Климент до денес”

Македонското културно друштво “Браќа Миладиновци” од Осиек во рамките на манифестацијата “Денови на македонската култура” на 8 декември 2010 година организираше два културни настани во свечената сала на Филозофскиот факултет. Токму на празникот Св. Климент овој Факултет, кој е во составот на Универзитетот Јосип Јурај Штросмаер од Осиек, се здоби со вредна донација “130 томови на македонска книжевност – од Св. Климент до денес”.

Книгите ги врачи продеканката за меѓународна соработка, професорката Марија Омазиќ. Амбасадорот на Р. Македонија во Р. Хрватска, Н.Е. Данчо Марковски, им посака на присутните студенти успешно проширување на нивното знаење со содржините од оваа вредна донација, а на Факултетот желба за повторно враќање на македонскиот јазик како изборен предмет, по неговото укинување. За книгите, како и општо за македонската книжевност зборуваше Благоја Јовановски, долгогодишен професор по македонски јазик на споменатиот Факултет во Осиек. Претседателката на македонското Друштво Јагода Тренеска Цветичанин, како модератор на ова предавање ги информираше присутните за можноста да го изучуваат македонскиот јазик и во просториите на Друштвото, а младите осиечани како изборен предмет во основното училиште “Вијенац” од Осиек.

Вториот настан во свечената сала на Филозофскиот факултет беше Концертот на македонските уметници, Васил Атанасов – обоа и Тодор Светиев – пијано. Богатите биографии на двајцата уметници, кои беа напишани во програмите за концертот, ја подготвија многубројната публика за висок уметнички ниво. Тоа и се случи низ интерпретацијата на композициите за обоа и клавир: Сонатата од Ж. Б. Лоие, Вокализата од С. Рахманинов, Конкурското соло од Колин, Варијациите на тема “Биљана” од хрватскиот

композитор А. Гргин и Сонатата од македонскиот композитор С. Стојков. Но, и интерпретацијата на композициите за соло клавир: Двете Сонати од Д. Скарлати и Гавотата со варијации од Ж. Ф. Рамо, го претставува Тодор Светиев освен како одличен клавирски соработник и како зрел пијанист.

Така, овие два културни настани ќе остават трага во градот на Драва, но на нив ќе се надоврзат уште многу други, особено кога ќе се финализира веќе најавеното збратимување на Осиек и Струмица. Таа тема, како и многу други важни за билатералните односи меѓу двете земји, беа изнесени на приемот кај заменичката на градоначалникот на Град Осиек, Данијела Ловоковиќ, на кој присуствуваа: Н.Е. Амбасадорот Данчо Марковски, министерот-советник Реџеп Салиу, уметниците од Македонија, Васил Атанасов и Тодор Светиев, предавачот проф. Благоја Јовановски и организаторите на “Деновите на македонска култура”.

Јулијана Тешија.

Рацинов ден во Самобор БЕЛИ МУГРИ – ВЕЧНА ИНСПИРАЦИЈА ЗА МАКЕДОНСКАТА ПОЕЗИЈА

„Има нешто во Македонија за кое може да се зборува многу и да се пишува со наслада и радост. А тоа е македонската народна песна... Кога се пеат македонските песни, еден силен, широк бран, полн со неисцрпна мака и длабочина ни ја преплавува душата. Во нас воскреснуваат изминатите дни, тиха жалба и најсокровените чувства на нашето срце...” – Кочо Рацин

Коста Солев Рацин како поет, раскажувач, есеист и публицист е водечка личност и основоположник на современата македонска литература. Тој со своето творештво ги допрел црнитата на животот на македонскиот народ и страшно, на нему својствен, суптилен и емотивен јазик ги изразил неговите најдлабоки и најскриени чувства. Со тоа неговото дело останува да сведочи како трајна вредност и вечна инспирација за македонската поезија.

Во чест на Рацин и печатењето на неговата збирка поезија на македонски јазик “Бели мугри”, и оваа година, на 27 ноември, Заедницата на Македонците во Република Хрватска и МКД “Охридски бисер” од Загреб, го одбележаа Рациновиот ден во Самобор со богата културна манифестација што беше организирана под покровителство на Советот за национални малцинства при Владата на РХ. Во присуство на многубројните членови на Заедницата и граѓаните на Самобор, со полагање венци цвеќе пред бистата на Кочо Рацин, почит му оддадоа третиот секретар Ненад Младеновиќ, во името на Амбасадата на РМ во РХ, потпретседателот д-р Никола Гроздановски и секретарот Елизабета Петровска, во името на Заедницата на Македонците во РХ, и претседателот

Благој Штерјов и секретарот Виолета Штерјова во името на МКД “Охридски бисер”. Заменикот на градоначалникот на Град Самобор, Хрвоје Франкиќ, ги поздравиле гостите и рече дека е голема привилегија и гордост да се учествува на ваква манифестација која со чествувањето на ликот и делото на Рацин трајно ги соединува Македонците и Хрватите, па ги покани во Самоборскиот музеј да го разгледаат богатиот фонд на материјалите за Рацин што таму со години се собираат и чуваат.

Во Самоборскиот музеј претседателот на МКД “Охридски бисер”, Благој Штерјов, се заблагодари на срдечното гостопримство на директорот на Самоборскиот музеј, Мирослав Миловиќ, и ги поздравиле гостите меѓу кои беа и претставникот на Канцеларијата на градоначалникот на Град Загреб, Жељко Заниновиќ, и свештеникот на Македонската православна црква во РХ, протојереј Кирко Велински. За пријателските односи меѓу Македонците и Хрватите зборуваше д-р Никола Гроздановски, а за животот и делото на Рацин, проф. Огнен Бојаџиски. Најубавите стихови од Рациновите “Бели мугри” со рецитал ги оживеаја Елизабета Петровска и Анастасија Цако Арџина.

ската фолклорна група “Трендафилчиња” под водство на Воислав Трајковски. Гостите уживаа во двочасовниот настап на учесниците наградувајќи ги со долги аплаузи. На крајот сите се почестија со подготвената закуска.

Делото на Кочо Рацин во сите нас остава неизбришлива трага и ни го олесни патот кон културното спојување со другите народи, а нас не задолжи да се присетуваме и достоинствено да го одбележуваме овој важен историски датум за македонската литература.

Елизабета Петровска

Манифестацијата потоа продолжи во Домот на пензионерите во Самобор, каде со игра и песна се претставија секциите на МКД “Охридски бисер”, а со рецитал учесниците што ја посетуваат дополнителната настава по македонски јазик во ОУ “Никола Тесла” од Загреб. Програмата ја водеше Тинка Барбутов Крстева, а пред бројната публика настапија пејачката група “Моми бисерни” под водство на Лидија Докузовиќ, младата фолклорна група “Сонце” и сениорската фолклорна група “Китка” под водство на Воислав Трајковски и Златко Секелез, инструменталната група “Охридски бисер” под водство на Марко Робиниќ и дет-

“Рацин се јави како живо сонце во длабокиот мрак. Едноставно и топло ги осветли сите наши идеали и стремежи. Се отвори широкиот пат од мракот кон бесконечноста на светлината, целиот свет да го збере во себе. Неговите “Бели мугри” ја исполнија севкупноста на една историска неопходност. Проговорија за темите кои беа релевантни на македонската стварност, и проговорија на јазикот со кој се раѓаа, најинтимно размислуваме и чувствуваме, и со него се изразуваме...” – д-р Васил Тоциновски, проф. (извадок од “Кочо Рацин – наша творечка и етичка мерка”)

Ден на Заедницата на Македонците во РХ МАКЕДОНСКИ КОЛОРИТ ЗА НЕЗАБОРАВНИ МОМЕНТИ

“..О тешкото! Зурли штом диво ќе писнат, штом тапан ќе грмне со подземен екот – во градите зошто жал лута ме стиска, во очиве зошто навирува река и зошто ми иде да плачам ко дете, да превијам раце, да прекријам лик – та гризам јас усни, стегам срце клето, да не пушти вик...” – извадок од песната “Тешкото” од Блаже Конески

Македонскиот фолклор е уметничка манифестација на народ кој живее во една вечно светла традиција на борба и напори. Народната музика се пренесува од колено на колено и го одразува животот, работата и обичаите на луѓето. Етнолошкото фолклорно богатство и народните изворни инструменти имаат препознатлив национален белег негувајќи ја комбинацијата на вештина, нежност и чувствителност, но и возбудлив ритам што извира од душата и срцето на Македонецот.

Членовите на Заедницата на Македонците во РХ преку една таква културно уметничка манифестација ја презентираа убавината на народниот фолклор што го понеле и наследиле од својата татковина Македонија. “Денот на Заедницата на Македонците во РХ” се одржа на 5 декември 2010 година во Домот на Чешката беседа во Загреб во организација на Заедницата, а под покровителство на Советот за националните малцинства при Владата на РХ. Водителката на програмата, Тинка

Барбутов Крстева, ги поздрави гостите меѓу кои беа амбасадорот Данчо Марковски и министерот советник Реџеп Салиу при Амбасадата на РМ во РХ, Мирко Марковиќ директорот на Управата за национални малцинства при Министерството за наука, образование и спорт на РХ, Жељко Заниновиќ од Канцеларијата на градоначалникот на Град Загреб, свештеникот на МПЦ во РХ, протојереј Кирко Велински и други. Во името на Заедницата, за нејзиниот придонес и афирмација на македонската култура и традиција, претседателот Ангел Митревски врачи благодарници на Министерството за наука, образование и спорт на РХ, на Мирко Марковиќ и на Томе Апостолоски, на потпретседателот на Заедницата, д-р Никола Гроздановски, на МКД “Кочо Рацин” од Пула за 15 години работа и на МКД “Охридски бисер” од Загреб за 5 години работа.

Македонските културни друштва на Заедницата пред бројната публика достоинствено ја претставија работата на своите секции. “Кочо Рацин” од Пула, “Илинден” од Риека, “Билјана” од Задар, “Браќа Миладиновци” од Осиек, “Македонија” од Сплит и “Охридски бисер” од Загреб со успешните настапи на фолклорните, пејачките, инструменталните, рецитаторските и детските секции и дадоа особен белег на манифестацијата, подарувајќи им на посетителите незаборавни моменти. Тие одново го покажаа високото ниво на аматерското културно творештво на македонското национално малцинство, културните различности, но и различностите што не поврзуваат со хрватскиот народ, односно нивниот придонес во развивањето и промовирањето на интеграцијата на малцинствата во хрватското општество. Во една жива и разгорена атмосфера, низ орото, песната, ритамот и носијата публиката имаше привилегија да ужива, да го види, слушне и почувствува прекрасниот македонски колорит кој низ трудот и самопогорот на членовите ќе биде вечно зачуван од заборав.

Елизабета Петровска

РАЦИН ПОВТОРНО ГИ ЗБЛИЖИ ХРВАТСКА И МАКЕДОНИЈА

Ангел Митревски, претседател на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска и член на владиниот Совет за национални малцинства на РХ доби престижно признание од градот Велес за улогата и напорите за репринтот на “Бели Мугри” од Кочо Рацин

Г. Митревски, добитник сте на високото признание 9. Ноемвриска награда на градот Велес, родното место на нашиот познат поет Кочо Рацин, за Вашето залагање и особен придонес за репринтот на легендарната стихозбирка “Бели Мугри” по повод 70 години од нејзиното печатење. Што значи ова признание за Вас?

Признанието е морална сатисфакција како награда за вложениот труд, не само на овој репринт, туку и за вложениот труд што го даваме за сите Македонци во Република Хрватска, пред сè за промоција на Македонија надвор од нејзините граници и за зачувување и промоција на она нашето што го имаме кај себе. Ова признание, на еден начин го прифаќам како награда за своето лично залагање, но и залагање на мене и моите сонародници кои се во Управниот одбор на Заедницата и на сите Македонци. Наградата доаѓа како потврда на силен труд за презентирање на Македонската заедница во РХ и одржување на нашите корени.

Чија беше идејата за репринтот на “Бели Мугри”?

Идејата беше истакната на еден состанок на УО на Заедницата во 2008 година, кога веќе ги договаравме плановите за следната година, а знаевме дека наредната

година е јубилејна на изданието на “Бели Мугри” од Кочо Рацин објавено во Самобор. Особено бевме поттикнати од сознанието дека во последно време не можеше да се дојде до некој печатен примерок да се купи низ Македонија по книжарниците, па се договориме тоа да го сториме во Хрватска. Во организациониот одбор на таа манифестација за одбележување на 70 години од печатењето на репринтот, морам посебно да го истакнам Огнен Бојациски, кој навистина даде големо и несебично залагање. Таму беа и претседателот на МКД “Охридски бисер” од Загреб, Благој Штерјов, секретарот на Заедницата, Елизабета Петровска и целокупниот Управен одбор на Заедницата. Покрај издавањето на репринтот, успеавме да ја направиме и новата биста на Кочо Рацин во Самобор, за што сме му благодарни на академикот Томе Серафимовски.

Првиот примерок на репринтот, што се вели уште “топол”, го доби македонскиот претседател Ѓорге Иванов, кој беше во прва официјална посета на Загреб, како претседателски мандат, бидејќи Хрватска беше првата земја што тој ја посети. Сигурно добивте потврда и од други релевантни институции и личности од Република Македонија.

Во секој случај медиумското следење на сите настани кои беа поврзани со репринтот и новата биста на Кочо Рацин, ни покажа дека потегот што го направивме беше најдобра промоција на она македонско што го имаме и на оние врски меѓу Македонија и Хрватска кои се потврдени од 1939 година и многу порано и кои се уште ги потврдуваме. Се надевам дека тие пријателски односи ќе останат и понатаму помеѓу РХ и РМ. И на службената промоција на “Бели Мугри” во Велес, сите македонски медиуми информираа за настанот. Во Самобор, покрај академикот Томе Серафимовски дојде и претседателот на МАНУ Георги Старделов заедно со претседателот на ХАЗУ, градо-

началникот на Велес, македонскиот амбасадор во Хрватска Н.Е. Данчо Марковски, што покажаа дека сме успеале од еден скромен проект да направиме нешто големо во меѓудржавните и меѓукултурни односи на двете земји.

Печатењето книги во Хрватска е само една од бројните активности на Заедницата на Македонците. Колку книги годишно од сферата на издаваштвото успева да објави Заедницата?

Во последните неколку години се стандардизираме на бројка од три до пет книги, со оглед на нивната содржина и средствата што ни се доделени. Во секој случај гледаме тоа да бидат книги кои се или од Македонци во РХ или книги кои се битни за нашето македонско малцинство во РХ. Парите ги добиваме преку Советот за национални малцинства на Владата на РХ и можеме да речеме дека и во ова време на рецесија Владата на РХ успева да обезбеди средства кои се скромни, но со кои може да се стори многу.

Македонските автори своите нови изданија преку ЗМРХ успешно ги промовираат и доближуваат до читателската публика. Дали можеби тие дела создавани во Хрватска можат да се најдат во библиотеките?

Дел од тие книги може да се најдат во библиотеките каде ние праќаме примероци од книгите како подарок. Заедницата на Македонците е непрофитабилна организација и, за жал, дел од овие книги кои беа интересни на јавноста не можеме да ги дадеме во продажба во книжарниците. Книгите ги подаруваме на институциите кои соработуваат со нас, а примероци добиваат библиотеките на сите македонски културни друштва во сите градови каде има такви друштва за промоција на македонска литература.

Кои се следните планови на ЗМРХ? Планирате ли внесување новини во организацијата?

Веројатно во наредните две години колку што трае мојот мандат како претседател на ЗМРХ заедно со раководството ќе се обидеме да ја подготвиме Заедницата да биде подготвена кога ќе влезе Хрватска во ЕУ. Тоа значи нов начин на финансирање на сите проекти, конкурирање до пристапните фондови... Во секој случај веруваме дека ќе бидеме први кои ќе влезат во ЕУ под нашето име Македонци, а не Фиромовци или нешто слично. Децата кои се сега во основно образование по дополнителна настава по

модел Ц во РХ во своите ученички книшки го имаат напишано македонски јазик, така да ќе можеме да се гордееме со тоа за година-две, кога Хрватска ќе влезе во ЕУ, припадниците на македонско национално малцинство да го изучуваат својот мајчин јазик под македонски јазик, што верувам дека ќе биде раритетно на некој начин. ЕУ во комплет сè уште нè немаат признаено како РМ, освен некои земји кои нè признале, а ние ќе го имаме македонскиот јазик во службен документ на земја која е влезена во ЕУ, што е за нас голема работа. Во една од задачите на Заедницата е да даде и што поголем ангажман во известувањето на Македонците во следниот попис на жителите во РХ, што ќе се одржи од 1 до 28 април 2011 година и во секој случај да земеме што поголемо учество на локалните избори кон крајот на мај.

Милена Георгиевска

Добитник сте и на уште едно признание од Македонија. Станува збор за благодарница од Куглашкиот сојуз на РМ за поттикнување на овој вид спорт. По што би било посебно ова признание?

Во овој случај ни се обратија од Македонија и тоа неколку куглашки екипи од Скопје и Битола кои доаѓаа на Европското куглашко првенство во Сплит. Не побараа да им помогнеме организациски околу сместувањето и друго. Се потрудивме да им бидеме логистика со МКД од Сплит. По Европското првенство беше закажан уште еден Куп на југоисточна Европа и цел октомври ни помина во едно спортско дружење во Сплит. Подоцна ме изненадија со ова признание кое има многу поголемо значење од било каква финансиска награда. Важно е дека тие луѓе имаат пријатели во РХ, а од друга страна нас ни е збогатено пријателството во РМ.

ТЕАТАРСКА ПРЕТСТАВА ЗА ДЕДО МРАЗ

Риека: Оваа приредба за пречекот на Дедо Мраз се разликуваше од досегашните. На 22 декември 2010 година во Детскиот куклен театар во Риека, МКД “Илинден” за своите мали членови организира поделба на пакетчиња, но и детска претстава “Зајакот, штурецот и јагнето”. На воодушевување на децата, но и на родителите, овогоднешната детска приредба мина со голема радост заради Дедо Мраз. Малите Илинденци, но и нивните гости – малите пријатели од Каритасовиот дом “Света Ана”, дом за жени и деца жртви од семејно насилство, беа вклучени од водителот на театарот во претставата, па заедно со Зајакот, Волкот, Јагнето, Лисицата и Штурецот се радуваа и му јавуваа на Јагнето кога ќе се појавеше Волкот да се сокрие. По придружбата на “бадијалцијата” Штурецот, кој им скокна во помош и им најде место да го сокријат Јагнето, тоа е спасено со доаѓањето на ловецот со чиј пукот претставата заврши, а куклите (актерите) громогласно беа наградени од малите гледачи.

Но, со тоа не заврши приредбата. Учениците од дополнителна настава по македонски јазик изведоа пригоден рецитал под водство на учителката Наталија Лековска. Потоа, пред децата се појави Дедо Мраз, бурно поздравен од децата со громогласни аплаузи. Дедо Мраз ги поздравува децата и веднаш ги запраша дали и оваа година беа добри и послушни. Следеше поделба на пакетчињата, сликање со Дедо Мраз, а во разговор со нив тој бараше да слушне по некој збор или песничка од децата, што го направил само похрабрите. И така редум со помош на тетка Ивона ги поделија богатите слатки пакетчиња.

Овогодешните подароци за седумдесетте деца и овај пат се донирани од традиционалниот спонзор “Бродокомерц Нова”, на кој членовите на МКД “Илинден” искрено му заблагодаруваат. Посе-

бен труд во организација на приредбата и претставата вложија Илија Христовулов и Ивона Дуноски.

В. Н.

Новогодишни пакетчиња за децата од Сплит

Сплит: И оваа година на Дедо Мраз најмногу му се израдуваа децата. Пријатна предновогодишна атмосфера се почувствува и во просториите на МКД “Македонија”, каде пред Нова година беше организирана прослава по повод божикните и новогодишните празници. Собрани околу елката, децата, особено оние најмалите, со нетрпение го очекуваа доаѓањето на најсаканата личност пред Новата година – Дедо Мраз. Со љубопитство гледаа што има во пакетчињата, какви подароци добиле. Во секој случај, голема среќа и задоволство можеше да се почувствува на детските лица.

- Моето дете им се радува на новогодишните пакетчиња и со нетрпение го очекуваше овој момент. Најголем предизвик му е веднаш да го отвори пакетчето и да види што има внатре. Всушност тоа е она за што сите ние зборуваме пред претстојните празници. Кој што и на кого ќе му подари. А се знае дека добрите деца секогаш добиваат подароци, барем така се зборува, ни рече една мајка која дојде во придружба на своето дете во просториите на МКД.

А новогодишното дружење го збогатија и родителите и членовите на МКД “Македонија” од Сплит, па запеаја и развија македонско оро во претпразничната атмосфера, која се чувствуваше и во градот Сплит.

М. Г.

ВО ПРЕСРЕТ НА НОВАТА ГОДИНА

Загреб: Велат дека било време на рецесија, дека мора да се штеди и да се внимава како да се троши.

Добро. Ние се придржуваме кон тие правила, но понекогаш, за добра забава средства не се ни потребни. Сè што е потребно е мала организација и голема волја.

Рецесијата го погоди и МКД “Охридски бисер” од Загреб. Не останаа доволно средства за да се одбележат новогодишните празници. Но, досетливите и вредни членки на Друштвото се договорија сепак да го прослават заминувањето на старата година со весело дружење. Секоја од нив си зеде задача да направи по некој домашен македонски специјалитет, а музика и прекрасна атмосфера ништо не чинат. И така, се собраа членовите на 29 декември 2010 година во просториите на Заедницата и во одлично расположение, со песна и оро заеднички ги прославија и си ги честитаа Новата година и Божикните празници. И ништо не недостасуваше, а сите беа задоволни.

Со оваа веселба, старата година и официјално се испрати за да дојде една нова и поубава. Овој пат, без рецесија.

Е. П.

РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО – БОЖИК

Загреб: На празникот Рождество Христово, во Црковната општина Света Злата Мегленска во Загреб, парохискиот свештеник отслужи Света Литургија. На крајот го прочита годишното послание од Светиот Архиепископски Синод на Македонската православна

Кирко Велински одржа Богослужба по повод Рождеството Христово. Божик, празникот на мирот, животот и вечното раѓање на Синот Божји ги собра верниците од Сплит и околината. Црквата беше полна, а верниците во неа искрено заблагодарија и се помолија на Богомладенецот Христос. Отец Кирко ја прочита посланицата од Светиот Архиепископски Синод на Македонската православна црква – Охридска Архиепископија и рече: “Ја користам оваа прилика од името на сите Македонци сплотени во нашата црква, на сите христијани и на луѓето со добра волја да им го честитаме Раѓањето Христово – Божик и да ги поздравиме со радосниот поздрав Христос се роди!”

Оваа година богослужбата беше збогатена со пеењето на хорот при МКД “Македонија” од Сплит, а потоа во просториите на Црковната општина, се одржа Изборно собрание, на кое беа избрани членови за Управен и Надзорен одбор и Судот на честа. На крајот беше благословена трпезата на љубовта, приредена од вредните членови на Црковната општина и дружењето продолжи во благопријатно дружење.

Живко Богески

БОЖИК ВО ПУЛА

Пула: “Христос се роди – Навистина се роди!” На 07 јануари 2011 година беше поздравот на верниците на МПЦО Свети Јоаким Осоговски од Пула, како и на сите верници на Македонската православна црква насекаде каде не има. Рождеството Христово – Божик иако не сме во својата татковина го славиме достоинствено, со голема почит и радост, со исполнета душа, со вера за благослов од Бога.

Како и секоја година по таа пригода се одржа Света Литургија, предводена од отец Васил Пецуrowsки кој со благослов на нашиот Митрополит Европски г. Пимен, допатува од нашата татковина Македонија. На Литургијата присуствуваа верници од Истарската жупанија и сите заедно се молеа. Потоа, си го честитавме овој голем ден, ден за прослава, ден за благодарност, ден за радост, мир, добра волја меѓу сите, што беа желбите на сите присутни Литургијата, со молитва за здравје, подароци и берикет, догодина да нè има што повеќе, среќни и весели.

Со исполнети срца верниците продолжија да се дружат во просториите на Советот на Македонското национално малцинство за Град Пула.

М. 3.

БОЖИК – ДЕНОТ КОГА СЕ РОДИ ИСУС

Риека: Овогодишното прославување и честување на божикните празници започна со закуска на Бадник: пржени рипчиња, питулици и вино на Коблеровиот плоштад во центарот на Риека, по првиот за православните верници, но и за граѓаните на градот. Така јавно започна прославата на Бадник по Јулијанскиот календар. Овој гастрономски настан го организира српската заедница на кој беа поканети и им се придружија и македонските православни верници.

Празникот Христово раѓање – Божик во МПЦО “Св. цар Константин и царица Елена” беше одбележан со Света божикна литургија во црквата “Св. Фабијан и Себастијан”, која ја водеше гостинот од Македонија, отец Васил Пецуrowsки, кој ги поздравил присутните со древниот поздрав “Христос се роди! Вистина се роди!” и им пренесе поздрав од Македонија, со порака за мир, радост и заедништво. По отпеаната Света литургија отец Пецуrowsки на верниците им ја прочита пораката на архиепископот охридски и македонски Стефан која е потпишана и од членовите на Светиот архиепископски Синод на МПЦ. Божикната пораката повикува на дарување љубов, но и упатува на, како што стои во небесната, ангелска и вечна порака: “Слава на Бога во висините, а на земјата мир, меѓу луѓето добра волја! А благочестивиот и христољубив македонски православен народ живеел, живее и ќе живее во духот на божикната порака за мир, љубов и добра волја кон сите.”

Потоа, верниците се упатија во друштвените простории на заедничко верско дружење, на размена зајриња за покојните, но и да ги пробаат специјалитети на домаќинките кои ги подготвуваат во вакви божикни пригоди. И црковната општина во оваа пригода подготви закуска и пијалок, па верското божикно дружење потрае до попладневните часови.

В. Н.

црква – Охридска Архиепископија и рече: “Браќа и сестри во Господа. Како чеда на нашата Света Црква создадени сме од Бога да твориме, создаваме трајни дела и знаменитости, насекаде каде што нè има. Еве и ние кои живееме во Загреб, РХ, годината која измина ќе ја паметиме по големи и возвишени дела. Управниот Одбор на МПЦО Св. Злата Мегленска со сите вас, верниците, почитувачите и пријателите на Македонската православна црква во Хрватска, купивме простор да си изградиме наша Црква, да изградиме дом на Бога. Сега наш долг е посветено и предано, сите заедно, да се вградиме во градбата за наше добро и доброто на идните генерации. Сега, кога имаме сопствено земјиште, идејно решение и правосилна локациска дозвола. А Црквата наша ќе претставува столб и тврдина – неразрушлива карпа за сочувување на сè што е светомакедонско. Таа ќе ни биде најголем обединувачки бедем и на нас Македонците кои живееме во Загреб и цела Хрватска. Затоа, и во оваа прилика им благодарам на сите кои уплаќаат и апелирам сите заедно, помасовно да даруваме според своите можности, што побрзо да си ја изградиме и вселиме под сопствен кров.”

На Божик, Бог нè повикува “да влеземе во Неговата слава” и заедно со Ангелите да Го славословуваме и пееме: слава на Бога во височините, на земјата мир и меѓу луѓето добра волја. Дај Боже, да бидеме исполнети со рождествена Христова љубов кон сите луѓе и секогаш озарени и следени од благодатта на Светиот животворен дух. Амин!

Д. В.

БОЖИК РАДОСНО ПРОСЛАВЕН

Сплит: Во Македонската Православна црковна општина Св. Наум Охридски во Сплит, на 07 јануари 2011 година парохискиот свештеник

Македонска вечер во Загреб СО ГАЈТАН ОРО И МЕРАК ПЕСНА ДО ЗОРИ

Македонскиот фолклор, песни и ора се најголемото духовно богатство на македонскиот народ. Преполната сала на ресторанот “Гастро Глобус” на загребскиот Велесаем и оваа година, на 21 јануари, подготвено ги дочека вљубениците на македонскиот мелос. Организацијата на оваа културно-забавна манифестација традиционално ја организираа членовите на МКД “Охридски бисер” од Загреб под покровителство на Советот за национални малцинства при Владата на РХ.

Програмата ја водеше нашата позната актерка Костадинка Велковска која на почетокот срдечно ги поздрави ценегите гости: амбасадорот на РМ во РХ, Данчо Марковски и министер-советникот Реџеп Салиу, градоначалникот на Град Загреб, Милан Бандиќ, Елизабета Кнор од градската Служба за односи со националните малцинства и Стипе Зеба од кабинетот на градоначалникот, пратеничката во Саборот на РХ, Весна Шкаре-Ожболт, Мирко Марковиќ од Министерството за наука, образование и спорт на РХ, Ангел Митревски, претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, свештеникот на МПЦ во РХ, протојереј Кирко Велински, Никола Тодорчевски, директор на РАС-VIAC, Нухи Исмаили, претставник на националните малцинства во Бјеловар, Бранко Собота, началникот на Општина Калиновац, Дарко Собота, заменикот

на жупанот на Копривничко-крижевската жупанија и многу други. Потоа, претседателот на МКД “Охридски бисер”, Благој Штерјов, службено ја отвори “Македонската вечер”, односно прославата на Новата 2011 година по Јулијанскиот календар.

Македонско си е македонско. Нема веселба без да се слушне ритмично чукање на тапаните. Тоа задоволство на присутните го исполнија фолклорците на МКД “Охридски бисер”, групата “Сонце”, млади девојки и весели момчиња, кои облечени во оригиналните народни македонски носии настапија со “Овчарските игри” во кореографија на водителот на групата, Воислав Трајковски и аранжман на Марко Робиниќ, водителот на инструменталната група на Друштвото. Во сценска изведба на Воислав Трајковски, тие настапија и со “Пијанечка Копачка” и беа наградени со огромен аплауз. За понатамошната забава се погрижија битолската група “Боеми” и познатите македонски пејачи на народна музика, Наум Петрески и Зуица Лазова, а гостите понесени од сета раскош и убавина на препознатливите звуци развија гајтан оро и мераклиски запеаја.

Вечерата исто беше за пет. Се нудеа вкусни хрватско-македонски специјалитети со задолжителното тавче-гравче и се уживаше во питките македонски вина по благословот на вечерата што го измоли протојереј Кирко Велински заедно со гостите.

И подароците од богатата томбола ги развеселија гостите, вредните уметнички слики, козметички препарати, украсни предмети, облека... По тој повод, МКД “Охридски бисер” се заблагодари на спонзорите: “Жабаци” – Чаковец, “ИЦЦ-ЗД” – Загреб, “Алкалоид” д.о.о. – Загреб, Галерија “Торета” – Загреб, “Термопogон” д.о.о. – Загреб, “Крарис” д.о.о. – Загреб, “Авон” – Загреб, Никола Гроздановски – Коле, Бранко Зефиќ, Општина Калиновац и други.

И оваа “Македонска вечер” ќе се памети по одличната атмосфера што ја создадовме сите ние заедно. Со игра, со песна, со радост, со желба и догодина да ни биде исто, весело и берикетно.

Елизабета Петровска

МАКЕДОНСКА ВЕЧЕР ВО ОПАТИЈА

Хотел “Кварнер” и неговата Кристална сала и оваа година им овозможи гостопримство на риечките Македонци, кои, на свечен начин го одбележаа јубилејот “**20 години од формирање на првото Македонско културно друштво Илинден**” во Риека. Вечерта беше организирана на 20 јануари 2011 година. На неа присуствуваа бројни гости, па со врвната музичка група “Боеми” од Битола, која беше придружена од првенците на македонската естрада Зуица Лазова и Наум Петрески, предизвика незаборавно задоволство.

Посебно поканетите личности на оваа јубилејна вечер беа: прочелникот за здравство на ПГЖ во име на жупанот, Иво Африќ, македонскиот конзул во Риека, Горан Калоѓера, во име на полициската управа на град Риека Миљенко Видас, претседателот на Кординацијата на малцинските Совети на град Риека Менсур Ферхатовиќ, претседателот на ЗМ во РХ Ангел Митревски, претседателката на МКД “Браќа Миладиновци” Јагода Цветичанин и други.

Вечерта започна со краток настап на пејачката и играорната група и учениците од дополнителната настава по македонски јазик. Претседателката на Друштвото Ивона Дуноски-Митев накратко ги поздрави гостите, им посака добра и весела забавна вечер, па им препорача да учествуваат во томболата која беше богатата со многу подароци, меѓу кои: клима апарат, златен прстен, авионска и автобуска карта за Македонија, три хотелски дводневни престои на островот Крк и многу други. Исто така, им ја пренесе одлуката на УО дека во текот на годинава ќе се продолжи со одбележување на јубилејот на Друштвото со многу програмски настани.

Меѓу бројните гости, најбројни беа Македонците кои живеат во кварнерскиот и истарскиот дел на Хрватска, но во голем процент беа присутни нивните пријатели и љубители на македонска музика. Вечерта беше топла, весела, многу млади, разиграни, долги ора, се пееше со пејачите, со музичарите, а веселбата траеше до утринските часови. Боемите и првенците Зуица

и Наум на задоволство на бројните гости, сесрдно ги редеа песните, па во салата готово да немаше гостин кој барем накратко на заигра на бесконечните ора.

Хотелот “Кварнер” приреди изненадување за гостите. Точно на полноќ на средина на салата се појави голема торта со огномет на која беа испишани зборовите: “**20. ОБЈЕТНИЦА MKD. ILINDEN**”, а честа први заедно да ја пресечат тортата добија првиот и последниот претседател на Друштвото, Михаило Давчевски и Ивона Дуноски-Митев.

Голем дел во успешноста на оваа добро организирана забавна вечер имаа Советот за националните малцинства на РХ, Приморско-горанската жупанија, донаторите: клима сервис “Били”, “Докса”, ресторан “Слатина” – Опатија, “Бовин Винери”, златарна “Гласновиќ” – Опатија, ресторан “Скопски мерак”, “Ловорка” ресторан, “Долче Болеро”, д-р Златко Делов, пицерија “Рустика” – Кастав и други.

Среќно и за многу години!

В. Настески

ГО НАУЧИВ МАКЕДОНСКИОТ ЗАТОА ШТО ГО САКАМ ТОШЕ

Една несекојдневна средба на градската плажа во Бетина. Ми приоѓа една жена во години и ми вели: “Вие сте Македонка?” Одговорам потврдно и сега јас прашувам: “Поради што ми го поставивте ова прашање?” А таа вели: “Мојата внука ја посетува наставата по македонски јазик во Загреб и би сакала да се запознаете.” Од сè срце ја прифатив средбата.

И така во мојата куќа дојде Ивана Буш, која оваа година го заврши основното образование (сите петки) и сега се школува во Јазичната гимназија во Загреб. Беше малку преплашена што и “открив” дека сум главна и одговорна уредничка на “Македонски глас” (сите го читавме на нашите часови), па малку на македонски, а повеќе на хрватски ми одговори на прашањата.

- Зошто се запиша во училиштето за македонски јазик?

Ивана: Čula sam da u školi mogu učiti makedonski jezik. Željela sam vidjeti o čemu se radi, pa sam otišla na jedan sat i svidjelo mi se. Tako sam uz njemački i engleski naučila još jedan jezik – makedonski. Htjela

sam pisati ćirilicu i saznati više o Makedoniji. Odlazeći svake subote na nastavu dosta sam i naučila.

- И што најмногу научи во македонското училиште?

Ивана: U tijeku dvije godine naučila sam dosta s obzirom da nastavu imamo jednom tjedno. Na početku smo učili čitati i pisati (što mi je jako teško išlo), ali korak po korak, savladala sam i makedonsko pismo, a sve više sam bila bolja i u čitanju. Pričanje i razgovaranje na makedonskom moram još vježbati. Učili smo i o plesovima, običajima, pjesmama i poslovicama, ali i o prirodnim ljepotama Makedonije.

- Колку во тоа Ваше образование придонесе наставничката Деспина Велинска?

Ивана: Učiteljica Despina mi je puno pomogla. Na početku nisam ništa znala makedonskog. Potakla me je da preko tjedna što više čitam i vježbam slova. Uvijek smo nešto zanimljivo radili i davala nam je razne zadatke kako bi više naučili makedonski jezik i o kulturi Makedonije.

- Колку знаењето на неколкуте јазици што ги учиш ќе ти помогнат во животот?

Ивана: Sa znanjem jezika ne mogu pogriješiti. Tko zna kad će mi jezik zatrebati u privatnom ili poslovnom životu. Nastavit ću i dalje učiti engleski i njemački, a i makedonski ako mi se ukaže prilika.

- Што како тинејџерка те интересира во слободното време?

Ивана: Interesira me sve ono što je blisko mladima mojih godina. Bavim se sportom i družim se s prijateljima. Svako ljeto dolazim na otok Murter, prvo s bakom, pa onda s roditeljima. Svakako ovdje imam i svoje prijatelje s kojima se danonoćno družim.

- Колку мелодиите на Тоше Проески имаа влијание да се “вљубиш” во македонскиот јазик?

Ивана: Tošeta sam uvijek voljela i volim ga i sada po tri godine od njegove smrti. Na satu makedonskog sada mogu bez teškoća pjevati i njegove pjesme na makedonskom jeziku.

М. Апостоловска – Бујаклија

Ѓунер Исмаил МАКЕДОНИЈА ИМ ПРИПАЃА НА СИТЕ ГРАЃАНИ

Срдечноста со која бев прифатен, грижата на претседателот на Советот Давчевски и секретарот Христодулов, направи да се чувствувам како да сум бил на гости кај свои роднини

Г. Ѓунер Исмаил, во Риека бевте на покана на Советот на Македонското национално малцинство и зборувавте на јавната трибина “Македонија реалност и перспектива”. Кај Македонците во Риека, но и кај нивните пријатели и пријателите на Македонија, темата побуди голем интерес. За нас секако, секоја информација од Македонија е од големо значење. Но, во последно време вестите се сè поретки. Вашето излагање и многуте прашања говорат во прилог на тоа дека почесто се потребни вакви средби и разговори.

- Секако. Врските никогаш не треба да се прекинат или да трпат застои, туку напротив, да се интензивираат. Особено со нашите сограѓани со кои до пред 20 години делевме иста земја. Македонија е сепак татковина, а кон татковината никој не може да биде рамнодушен. Во Риека се уверив дека нашите луѓе се заинтересирани за случувањата во Македонија. Тоа, освен преку приватните контакти, го остваруваат и преку сите организирани форми, било преку среќавањата во клубот и во црквата, секојдневната комуникација или преку медиумите. Она што особено ме израдува е тоа што Советот интензивно ги негува врските меѓу Македонија и Хрватска појавувајќи се како вистински и искрен мост помеѓу двете држави и народи, а со тоа им се одолжува и на нивната матична татковина и на Хрватска, која што, по којзнае кој пат се уверив, им укажува неверојатно штедро гостопримство. Околу овие средби и разговори, нека ми биде дозволено, имам сугестија која би одела кон нивно збогатување преку панел конференции на кои би учествувале и Македонци од Хрватска, од Македонија, со однапред зададена тема (може едnodневна) со евентуални други дополнителни содржини, да речеме концерти и слично. Македонскиот клуб ги има сите капацитети за тоа, како професионални, така и просторни.

Претседател сте на Центарот за стратешко истражување и документација на Македонија. Каква е тоа невладина организација, кои се нејзините основни стратешки аспекти и политички решенија на актуелните и иновативните регионални решенија и европските прашања?

- ФОРУМ-Центар за Стратешки истражувања и документација е, според македонските закони, невладина организација. Всушност, станува збор за класичен Институт, или поточно тинк-тханк кој во

себе содржи и димензија на интензивна комуникација со класичниот граѓански сектор (невладините организации). Но, нашата дејност се состои пред сè, со подготовка на анализи за поедини сегменти на македонското општество кои, не секогаш, се состојат само од пишани документи, туку најчесто се поврзани со таканаречен активен дел кој подразбира јавни дебати, организирање мрежи на организации и сè она што подразбира градење на четвртиот столб на демократијата – граѓанскиот сектор (цивилното општество). Тоа во суштина е јавен ангажман, којшто не секогаш во себе содржи политика која е поборник на оваа или онаа политичка опција. Ние секогаш поаѓаме од ставот дека општеството е премногу сложена структура која не треба да се препушти само на политичарите. Тоа е мозаик којшто го пополнуваме на овој начин, давајќи и на знаење на политиката дека Македонија им припаѓа на сите граѓани, а не само на политичарите. Тоа е нешто што, пред сè, треба да го знае секој којшто се нафатил да биде политичар.

На трибината говоревте за денешната состојба во Македонија, за дејностите на владата, за името на Македонија, за односите со ЕУ, за животниот стандард на Македонците, за меѓуетничките односи и многу други прашања. Што во иднина ја очекува Македонија за да стане во редот на средно-развиените европски земји?

- Одговорот на ова прашање е за мене мошне едноставен. Свесен сум дека ова ќе го читаат и официјалните лица од Македонија, па ова е и прилика да им порачам: Македонија ја доведовте заради ваши лукративни интереси, заради вашите сомнителни биографии, заради незнаење и несогледост, заради слуганство и немање р’бет за професионално вршење на светата должност – служење на граѓаните, до сид! Денес Македонија е закопана во небулозата на некаков лажан патриотизам, со пријатели кои ги има сè помалку и помалку, економски е девастирана со долгови за кои никој не сака да каже колкави се, без перспектива за било каков прилив на странски инвестиции, наросто препуштена само на девизните дознаки на нејзините иселеници.

Заглавена е (многумина се сомневаат дека всушност си тера некаква чудна просрпска политика) во антички будалаштини и скапи тоталитарни споменици, а сè со цел дополнително да ја нервираме Грција, да ги бркаме пријателите и да го затво-

риме патот во НАТО кој е единствениот излез што долгорочно ќе ја гарантира перспективата на нашата земја. Македонија која беше лидер на Јадранската иницијатива благодарение на една сомнителна елита и на нејзините слуги во администрацијата, денес не е ниту на опашката. Таа ќе биде во редот на земјите кои ги нарекувате средно развиени, во оној момент кога ќе се ослободиме од оваа спрега. Само тогаш. Ако тоа Македонија не успее да го стори самата, никој нема да и помогне и неизвесноста со краен исход е нешто што го препуштам да го види секој кој ќе го чита ова.

Вашата биографија говори дека последниве дваесетина години постојано сте во врвот на политичките настани. Што денес работи професорот по филозофија и дали има време за младашките амбиции?

- За жал не. Се разбира дека не ги пропуштам премиерите и скоро сите други театарски гостувања, но за повеќе немам ниту време. Последниот театарски ангажман ми беше во Фестивалот Војдан Чернотински, од 2003-2006. Тие три години бев селектор и уметнички директор на Фестивалот, на големо задоволство бидејќи тоа го правев ем како волонтер, ем имав прилика да сум, така да се рече, со своите!

Какви се вашите впечатоци за престојот меѓу Македонците во Риека?

- Малку е да речам – прекрасни! Срдечноста со која бев прифатен, грижата на претседателот на Советот Давчевски и секретарот Христодулов, направи да се чувствувам како да сум бил на гости кај свои роднини. Се разбира, познанствата со многумина наши луѓе дополнително ги збогатија моите впечатоци. Еве со денови, откако се вратив во Скопје, на моите пријатели не престанувам да им раскажувам со какви луѓе сум се сретнал и сум се дружел неколку незаборавни дена.

Владо Настески

ВЕЧНИТЕ МИЛАДИНОВЦИ

Миладинов Димитрија

Миладинов Константин

На 24 јуни 2011 година се навршуваат 150 години од печатењето на знаменитиот Зборник на народни песни од Миладиновци, објавен во 1861 година во Загреб, а печатен во печатницата на Антун Јакиќ.

Кога отишол на студии во Москва Константин со себе носел и значителен број на македонски умотворби со желба таму да ги објави во една книга. За време на скоро четиригодишниот престој во Москва, Константин добивал нови материјали од брат му Димитрија и од Рајко Жинзифов. Константин ги средувал умотворбите и се грижел да најде издавач. Кога увидел дека во Москва тоа нема да успее да го направи, решил да се врати дома. Притоа, имал среќна прилика да стапи во контакт со бискупот Јосип Јурај Штросмаер, кој му понудил помош и го поканил Константин да дојде во Гаково. Откако ги транскрибирал материјалите од грчко писмо на кирилица, составил прв македонско-хрватски речник и напишал предговор на Зборникот. Во меѓувреме во Загреб се сретнал со бугарскиот фолклорист Васил Чолаков. Од него Константин побарал да му продаде сто бугарски народни песни, за да ги внесе во својот зборник. Чолаков се согласил со тоа, и тие бугарски песни се причина (како што се гледа тоа добро од едно писмо на Чолаков од 12 април 1862 г.)

за денешниот наслов на Зборникот. За да може да ги внесе бугарските материјали (Константин од добиените сто бугарски песни употребил само 76) Миладинов морал од веќе редактираната книга да избрише некои македонски материјали. И жртва на ова испуштање станале единаесет македонски народни песни, кои биле и мелографирани и 3/4 од речникот. Откако вака бил приготвен Зборникот Константин го сторил и последното: пред предговорот ја напечатил посветата на Ј. Ј. Штросмаер, во која му ја искажува својата благодарност за сестраната материјална помош, што му ја дал за печатење на книгата. Оваа посвета претставува и прв превод од хрватски на македонски јазик, бидејќи станува збор за текст што бил приготвен во канцеларијата на Штросмаер, а Константин се јавува како преведувач на истата.

Печатењето на Зборникот на Миладиновци траело неполни три месеци и за сето време во загребскиот и останатиот хрватски и не само хрватски печат се давани вести за текот на печатењето, за содржината и значењето на Зборникот, за Константин Миладинов.

Зборникот на браќата Миладиновци претставува книга од над 540 страници, со 674 песни (598 македонски, 76 бугарски) кои се класифицирани во 14

тематски групи: самовилски, други стари, црковни, јуначки, овчарски, ајдучки, жаловни, смешни, љубовни, свадбени, лозарски, гурѓовденски и жетварски песни. Најмногу има јуначки и ајдучки народни песни (повеќе од 150, и љубовни 255). Станува збор за над 23.000 стихови. Покрај тоа, Зборникот содржи и 16 народни преданија, 50 народни поговорки, 104 гатанки, 422 машки и женски изворни имиња и презимиња, неколку детски игри, осум народни верувања, 21 годишен обичај и неколку описи на свадбени обичаи од Кукуш и Струга. Зборникот содржи и прв скратен македонско-хрватски речник, посвета со благодарност од Коснтантин за Ј. Ј. Штросмаер и интересен список на претплатниците на Зборникот.

Носејќи го во себе најубавото што во часот беше забележано од устата на народниот пејач од разни краишта на Македонија, Зборникот на браќата Миладиновци ја поттикна гордоста на македонскиот човек заради сознанието за поетското богатство што го поседува македонскиот селанец и граѓанин, а истовремено овој голем корпус им покажа и на останатите народи, и на книжевните и научните луѓе во светот, дека македонскиот народ има богата и разновидна народна книжевност.

Зборникот на браќата Миладиновци го носи следниов наслов:

“Български народни пѣсни собрани одъ Братя Миладиновци Димитрија и Константина и издани одъ Константина въ Загребъ, въ книгопечатницата на А. Якича”. За прашањето како дојде до тоа збирката од македонски народни умотворби да добие наслов кој не одговара на содржината може да се најде објаснување со откривањето на некои архивски документи во кои се третира прашањето на Зборникот на Миладиновци. Пред сè треба да се знае дека браќата Миладиновци воопшто не собирале народни умотворби на бугарски терен. Тие запишувале и имале соработници само од теренот на Македонија. Врз основа на сето тоа мора да бидеме свесни со кокава лична почит и грижа на совеста Константин го прифатил насловот што му го предложил Штросмаер. Свесен дека Зборникот го сочинуваат песни од македонските краишта, Миладинов го предупредил Штросмаер дека насловот не би одговарал на содржината, за што Штросмаер брзо нашол решение со 100 песни од источните краишта на Бугарија (кои Константин ги купил од бугарскиот фолклорист Чолаков) за да може на својата збирка да и даде наслов бугарски народни песни. Зборот на Штросмаер морал да се почитува, иако во зборникот преовладуваат македонските песни, што значи дека насловот во секој случај не бил адекватен. Познато ни е како Зборникот го нарече Рајко Жинзифов во својата биографија на Миладиновци. “Со овој во многу односи прекрасен зборник од македонски песни двајцата Миладиновци си издигнале најубав паметник.” “Јас го посеав семето,

а вие бидете живи да го ожнеете неговиот плод.” (Димитар Миладинов). “Делото што го започнаа Пејчиновиќ, Миладиновци и Жинзифов, скршнато еднаш од историските неминовности по друг пат, ќе се врати на својата матица и ќе најде свои достоини следбеници.” (Коста Рацин).

Независно од жалниот факт што и денеска сè уште од некои страни се присвојуваат и се сместуваат како легитимен дел од една туѓа литература, култура и историја поради вклучувањето на една седмина бугарски материјали (76 од вкупно 674 песни) поради користењето на бугарското маркање на Зборникот и неговата понатамошна функција на бугарската културно-национална историја, ние не би имале ништо против ако денеска бугарската наука констатира дека Миладиновци како Македонци дале свој прилог и во бугарската литературна историја и култура.

“Тоа не го намалува значењето и местото на браќата Миладиновци како дејци, ниту пак карактерот на Зборникот како македонско дело” (Академик Блаже Ристовски).

“Неупатени или дури злонамерни толкувачи на животот и делото на браќата Миладиновци го поставуваат прашањето за нивното национално определување, како и во поглед на изворното име на нивниот Зборник (Български народни песни). На сите македонисти и почитувачи на делото на браќа Миладиновци добро им е познато дека се тие Македонци и дека собирале и запишувале народни песни само на територијата на Македонија и затоа можеме да претпоставиме дека никогаш без притисок и нужда не би ги именувале бугарски” (Д-р Борислав Павловски).

“Моите конечни судови за Миладиновци се следните: Миладиновци се Македонци, будничари, препородители, фолклористи, издавачи на прекрасниот Зборник на народни умотворби, борци за добро на свој народ во време на препородот, водители и организатори на учителскиот кадар во Македонија, граматичари, филозофи, поети...” (Д-р Горан Калоѓера).

Славните Стружани ги оставија коските во цариградските зандани. Константин Миладинов (1830 – 1862) умре на 18 јануари, а Димитрија Миладинов (1810 – 1862) на 22 јануари истата година.

Во знак на сеќавање на делото на бискупот Штросмаер и браќата Миладиновци, во Ѓаково и Осиек редовно од 1998 година се одржува манифестација “Денови на Миладиновци” во организација на Македонското културно друштво “Браќа Миладиновци” од Осиек и Заедницата на Македонците во Република Хрватска. Во рамките на прославата со сопствена програма ќе биде одбележен јубилејот на 150-годишнината од печатењето на Зборникот на Миладиновци.

Благоја Јовановски, проф.

Атина Бојаџи (1944-2010) ПОЧИНА ОХРИДСКАТА ДЕЛФИНА

На 29 декември 2010 година по кратко боледување, на 66 години почина Атина Бојаџи, легендата на македонското маратонско пливање. Замина охридскиот делфин во небесата Господови. Делфина веќе не можеше да се исправи.

Врв на нејзината спортска кариера се смета препливувањето на Ла Манш во септември 1969 година. Ова нејзино достигнување ќе го инспирира

режисерот Александар Ѓурчинов во 1975 година да го снимат филмот “Исправи се Делфина”.

Атина Бојаџи беше светски шампион во маратонско пливање и повеќекратен победник на Охридскиот маратон. Закитена е со неколку златни и сребрени медали на европските пливачки првенства. По успешната пливачка кариера, продолжува како тренер во белградскиот клуб “Црвена звезда”, а потоа и во спортскиот центар во Лос Анџелес, САД.

Во 1998 година Македонскиот олимписки комитет и го додели признанието великан на македонскиот спорт, а беше прогласена и за спортист на векот во Македонија.

Ми беше повеќе од познаничка, пријателка, мајка, советничка... А јас и се поклонував на нејзиниот талент, бистар ум, отпорноста да се соочи со сите животни страдања и предизвици, да ужива во сето убаво во животот. Кога првпат се запознавме да направиме интервју за магазинот “Жена” плачевме и таа и јас. Беше тоа во 1995 година, кога Атина по сите патешествија повторно се врати во својата Македонија. Никој не ја заборава, а тогашниот претседател Киро Глигоров и подари стан.

Ама само малкумина ја знаат нејзината животна историја. По препливувањето на Ла Манш се разведува од својот сопруг, офицер на ЈНА, со кого го има синот Новак. Како врвна пливачка добива покана да биде тренер на децата на Барбара Стрејсенд во Лос Анџелес. И даваат стан на Беверли Хилс, кола и одлична плата. Живее со радост со децата кои ги оспособува да бидат врвни пливачи. И на почетокот на 1991 година и се јавува синот од Белград, па ја моли да се врати во тогашната Југославија затоа што тој не може да се запише на факултетот во Белград, туку во Сараево каде нејзиниот поранешен маж и неговиот татко имаат елитен стан. Мајка, како секоја мајка: распродава сè и заминува за Сараево. Го опремуваат станот со парите што Атина ги носи од Америка, синот се запишува на саканиот факултет, а таа се вработува како тренер. Но, среќата траела само три месеци. Синот добива позив да се пријави како војник на ЈНА. Што е тука – тука е! Детето заминува и само по три месеци е ранет и пренесен во Сараево. За среќа повредите не се многу лоши и по неколку недели Атина со сестрата на нејзиниот поранешен сопруг организира синот да се префрли во Србија. Евакуацијата успеала, а Атина си остава уште неколку денови да го среди станот и потоа да замине од Сараево. Ама ѓаволот не ора ни

копа: за тие неколку дена облакодерот бил опколен од три страни со војските на Србија, Босна и Хрватска. Не можела ни да сирне од балконот што се случува. Удолу високо – надолу длабоко! Така Атина Бојаџи остана во станот во Сараево цели две и пол години. За среќа имала уште две-три комшивки кои заедно со неа ја делеле истата судбина. Секој ден една од нив одела со канистер за вода до најблиската станица која била цел на некој снајперист (не е битно од која војска). Резервите на храна се истрошиле, па секоја од нив имала по малку грав. Ми кажуваше: “Во 3 литри вода ставам по десет зрна грав. Ке го зачинеам со малку сол и ќе го јадевме три дена. Ама мина летото и дојде зимата, онаа што е најстрашна во Босна. Нема дрва, нема кумур. Така ги палевме книгите од нашите станови и се греевме по еден саат. Нема да заборавам кога ги ставив двата тома на “Ана Каренина” од Л. Н. Толстој во импровизираната печка. Плачев како дете, но мораше од нешто да се преживее.”

И така беше и следната година на Атина Бојаџи во Сараево, се додека преку некои нејзини пријатели со посредство на Киро Глигоров успеаја да ја извадат од опколениот облакодер. “Радост и среќа беше што повторно ќе се видам со својот син. Како што и повторно ќе си ја видам својата Македонија. Синот здрав и прав (убавиот тој на мајка), а јас на “улица”. Немав ни еден динар, а ни стан каде да се вселам. За среќа, Владата на Р. Македонија ме смести во едноособен стан во скопската населба Карпош и ми помогна да најдам “место под сонцето”. Подоцна добива и национална пензија како почесен граѓанин на Општина Карпош која и помага да преживее и бесплатно да ја закопаат на гробиштата во Бутел.

Нашите би рекле “ни лук јал, ни лук мирисал”, но на Атина сите тие патешествија и го нарушија здравјето. Се уште беше исправена како делфин, полна со оптимизам и енергија.

ИСПРАВИ СЕ ДЕЛФИНА!!! За сите нас што те сакавме и ќе те сакаме и додека пливаш по небесните мориња.

Марина Апостоловска – Вујаклија

Последна вест:

Иницијатива улица во Охрид да го носи името на Атина Бојаџи

Општинскиот Комитет на ВМРО-ДПМНЕ Охрид поведе јавна иницијатива за именување улица во Охрид по неодамна починатата врвна спортистка на Охрид и Македонија, Атина Бојаџи.

- Атина Бојаџи е симбол на Охрид, симбол на Охридското Езеро, симбол на моќта на човекот. Сметаме дека Охрид како нејзин град треба да се одолжи со именување на една улица со нејзиното име. Советничката група на ВМРО-ДПМНЕ и коалицијата во Советот на Општина Охрид, ќе поднесе и официјален предлог за именување. Верувам дека локалната власт и локалната заедница воопшто ќе имаат разбирање за оваа иницијатива и дека истата ќе ја реализираме, изјави Дејан Пановски.

ТОМИСЛАВ МАНОЈЛОВСКИ

На 31 декември 2010 година почина Томислав Манојловски. Македонец според определувањето и воспитувањето со кои тргна во свет, од својата родна куќа и бројната фамилија. Томе Манојловски роден е на 4 февруари 1935 во Тетово, како најстар меѓу три браќа и две сестри, во фамилијата на татко му фурнација Душан и мајка му Елена, кои во тие воени времиња тешко живееле со своите шест деца. Тоа била причината за брзо созревање и осамостојување на Томислав, кој успешно го завршува браварскиот занает и некое време работи во својата струка. Желбите за натамошно школување и усовршување го упатуваат кон Морнарско-техничка подофицерска школа, која исто така успешно ја совладал и првите искуства ги стекнува на Дунав, во Речната флотила. Во 1954 година доаѓа во Пула. Тактовите на музиката му се пресудни за запознавање со неговата сопруга Ана Марија, раководителка на хорот во Чирколо при Заедницата

на Италијаните на градот Пула. Со љубов со неа ги добил синовите Диего, Леонид и Филип.

Животот на Томислав Манојловски е поврзан со неочекувани високи дострели. Благодарейќи на својата физичка подготвеност и човечките квалитети, успешно станува член на елитната единица на поморските диверзанти, и како член на посадата од ескортен разурнувач го следел Маршалот Тито на неговите патувања во Индија, Индонезија и Бурма. Томислав Манојловски го нашол своето место меѓу првите рагби репрезентативци, ги заземал првите места на големите армиски шаховски турнири. Познат е како добар танчер, но за жал, многу рано по смртта на својата сопруга во деведесеттите години, нозете му откажуваат и останува врзан за постела сè до својата смрт. Целиот свој бурен живот го нагласува своето македонско потекло, во кој дух ги воспитувал своите синови и внуци.

Да му е лесна истарската црвена земја, во која почива.

Р. Д.

ЦЕНОВНИК ЗА ОБЈАВЕНИ РЕКЛАМИ ВО "МАКЕДОНСКИ ГЛАС"

Страниците на нашето списание "Македонски глас" отворени се и за Вашите реклами. Доколку сакате Вие и Вашата фирма да се рекламирате на нашите страници, доволно е само да се јавите на телефонот на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска или испратите понуда на нејзината адреса, а ние од Уредништвото веднаш ќе ги исполниме Вашите желби. Ценовникот за користење на рекламниот простор е:

ФОРМАТ	ЦРНО-БЕЛО	КОЛОР
1/1 А4	600 куни	900 куни
1/2 А4	450 куни	600 куни
1/3 А4	300 куни	450 куни
1/4 А4	225 куни	300 куни
1/8 А4	150 куни	225 куни

Во очекување на нашите взаемни контакти,
Ваш "Македонски глас"

ПРЕТПЛАТА НА "МАКЕДОНСКИ ГЛАС"

Драги наши читатели,

Доколку Вие, кои редовно го читате нашето списание, сакате да станете негов претплатник и тоа редовно да пристига на Вашата адреса, Ви нудиме можност да го сторите тоа. Доволно е со писмо да се обратите на адресата на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, Масарикова 16/1, 10000 Загреб, во кое ќе ја приложите потврдата за Вашата платена претплата (жиро сметката на Заедницата е: 2340009-1100038804, матичниот број: 3805760, и личниот идентификациски број (ОИВ): 07739533563) и читко да го напишете Вашето име и адресата на која сакате да Ви пристига секој нов број на Македонски глас.

Претплатата на Македонски глас за Хрватска, со платена поштарина (за 6 броја), изнесува 60 куни годишно, додека пак за странство, 120 куни годишно или 17 евра.

Со надеж дека наскоро ќе ни се јавите,
искрени поздрави од
Уредништвото

ПРВА СМОТРА НА КУЛТУРНО ТВОРЕШТВО НА МАЛЦИНСТВОТА

Под мотото “Разбирање, мир и толеранција” во Сплит се одржа првата смотра на културно творештво на малцинствата од овој хрватски град

Со поддршка на Градот Сплит и советите на македонското, словенското, бошњачкото, српското, унгарското и црногорското национално малцинство во Театарот за млади, во декември се одржа Првата смотра на културно творештво на националните малцинства на град Сплит. Пред преполната сала, тие се претставија со пригодна програма. Имено, сите национални совети ги претставија своите секции што функционираат во рамките на националните друштва. Така, се слушна прекрасната македонска песна, се заигра македонско оро, на што особено се горди водителките, но и учесниците на хорот и играорната група кои функционираат во рамките на Македонското културно друштво “Македонија” од Сплит. Под водство на водителката Олга Барбир беа интерпретирани песните “Бело лице љубам јас”, “Тргна ми Ленка” и “За многу години Македонци”. За македонското традиционално оро “Водарки” беше изведена кореографијата на Блага Масачеси – Атанасова, како дел од богатиот репертоар на фолклорната група, заедно со пејачката група на МКД “Македонија”, кои на своите настапи пленат аплаузи од воодушевената публиката со оригиналните изведби на македонски песни и ора. Тие редат забележителни успеси како во Хрватска,

така и надвор од неа. На смотрата во Сплит особени симпатии и аплаузи собра детската група “Македонија” која ја изведе песната “Дар од Македонија” и рециталот “Виолината на Матија”.

– На овие настани секое малцинство се претставува со нешто изворно и карактеристично од својата земја. Добро е кога во различностите ја гледаме убавината, па така и ги воспитуваме нашите млади генерации. На мир, љубов, толеранција и разбирање, тоа се посебни вредности кои треба да ги негува секој човек, вели М. Георгиевска, водителка на детската група “Македонија”. Па додава дека претставувањето на дел од творештвото што се негува овде во Хрватска од страна на секое национално малцинство претставува посебно богатство и значење.

Сплет од народни песни и игри изведе и КУД “Дрвар” од БиХ, а унгарски чардаш и изворни унгарски песни изведе хорот “Данко Пишта” и детската група “Бобита”. Српското малцинство се претстави со настап на дуото “Марио и Томислав” и со сплет народни игри и песни.

Организаторите најавуваат дека оваа Смотра на културно творештво на националните малцинства на Град Сплит ќе прерасне во традиционална.

М. Георгиевска

“НОВА МАКЕДОНИЈА” НА СРЕДБА СО ХЕНДИКЕПИРАНИ ЛИЦА

Многубројните членови на далматинската асоцијација беа запознаени со историјатот на најстариот македонски дневник “Нова Македонија”, како и со сегашните активности и стремежи на овој почитуван весник во чија традиција веќе со години се негува блиска соработка со голем број здруженија на хендикепирани лица, не само во Македонија, туку и пошироко

Во просториите на Здружението на лица со оштетен слух од Шибенско-книнската жупанија, пред Нова година, во името на најстариот македонски политички дневник “Нова Македонија”, дописникот од Хрватска, политикологот Сашо Георгиевски организираше свечена манифестација со коктел. Впрочем, тоа е дел од програмската ориентација на “Нова Македонија” и воспоставување блиска соработка со хрватските здруженија на хендикепирани лица и хуманитарни организации. На средбата со многубројните членови на асоцијацијата на хендикепираните лица од Далмација, во текот на вечерта дописникот Георгиевски ги запозна присутните со историјатот на најстариот македонски дневник “Нова Македонија”, како и со сегашните активности и стремежи на овој почитуван дневен весник, во чија традиција веќе со години се негува блиска соработка со голем број здруженија на хендикепирани лица, не само во Македонија, туку и пошироко. Тој особено ја потенцираше улогата на “Нова Македонија” во афирмацијата на пријателските односи меѓу Р. Македонија и Р. Хрватска. Во тоа светло, истакна дека големиот јубилеј Свечена академија по по-

вод 65 години од излегувањето на првиот број на “Нова Македонија” годинава беше одбележана и во Сплит, во рамките на која беше прочитана и мошне инспиративната поздравна порака што ја упати хрватскиот претседател проф. д-р Иво Јосиповиќ.

Во текот на средбата многубројните членови и гости изразија интерес преку интернетската страница на “Нова Македонија” да се запознаат и информираат со димензиите на актуелната македонска сегашност, јазикот, културните и забавните настани, бидејќи допрва е планирано бројна делегација на асоцијацијата да ја посети Република Македонија, конкретно Скопје, Крушево, Охрид и други македонски градови. Исто така, членовите на Здружението и гостите беа запознаени со активноста на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, како и со работата на македонските училишта што функционираат во неколку хрватски градови, а кои во голем број ги посетуваат и хрватски деца поттикнати од желбата да осознаат и научат нешто повеќе за македонскиот јазик, култура, географија, историја и музика.

М. Георгиевска

НАШИОТ ДОКТОР ЗЛАТКО ДЕЛОВ

Од кога знам околу мене се наоѓале заби, клешти, пломби, па не е чудно дека и јас завршив стоматологија

Д-р Златко Делов навидум е едноставен, пријатен и драг човек. Тивко зборува, не оддава посебност во изгледот. Но, неговите животни патешствија не говорат така. Со неговите педесетина и неколку години минал многу места, стекнал многу работни искуства, доживеал многу работни и животни промени. Може да се рече – авантуристички.

Роден е во Прилеп, а од раното детство живеел во Битола. Образованието го стекнал во Битола и Скопје, а потоа работел во Битола, во Торонто, Канада, а сега во Риека. По професија е стоматолог. Дедо му Јордан Делов завршил стоматологија некаде во белиот свет во 1902 година. Во историјата на битолското здравство, д-р Бојаџиев запишал дека првиот забар кој дошол во Битола е Јордан Делов и е еден од тројцата во Македонија. Татко му Љупчо исто така е забар. За себе вели дека “од кога знам околу мене се наоѓале заби, клешти, пломби, па не е чудно дека и јас завршив стоматологија”.

Првите три работни години ги минал во село Цапари, потоа во Битолската реонска амбуланта, па во Домот за народно здравје на одделението за орална хирургија. Добил специјализација за протетика, која успешно ја завршил и е еден од двајцата кој ги опслужувале битолчани и околните места. Куриозитет во неговата почетна работа доживеал кога кај двајца пациенти ги видел амалгамските пломби кои им ги ставил дедо му Јордан. Таа мисла, вели, и денес ме следи и со гордост ја носам во себе.

Деведесеттите години во минатиот век во него се раѓа некаков бунт, идеја, желба за ново, за промена. Влегува во политичките води, во сферата на културата, во времето кога се градела државата Македонија. Со формирањето на првиот Југословенски филмски фестивал на браќата Манаки, е поставен за директор, а потоа станува директор на новоформираниот

филмски фестивал Манаки, директор на Интефест на сериозна и забавна музика, директор на Хераклејските вечери – манифестација за која вели дека и денес е една од најуспешните во градот, и во Македонија.

Во 1999 година бил поканет на Филмскиот фестивал во Торонто, во Канада. Доаѓа со повратна карта и мало куферче. На инсистирање од наши сонародници останал десет години. Таму работи, а во меѓувреме полага дополнителни испити за струката. Добива атест и канадско државјанство. Стекнува големи познанства, другари, пријатели, се вклучил во македонските заедници. Сè е добро, добро заработувал, но, сепак нешто во него се бунува. Му се јавува неговата бунтовничко-авантуристичка одлика. Дали носталгија, дали болната мајка, ладната Канада, промена или авантура. Предолго се задржал таму. До Битола вели “само” 7.000 км. Еден ден одлучува и купува авионски карти во еден правец и со малото куферче се враќа во Битола. Сопругата со недоверба ги гледа картите. Уште не верува, но, сепак му се придружува и постојано е со мисла дека можеби ќе се предомисли. Овде, вели, му завршило поглавјето од таа книга. Се враќа во Македонија.

Во Битола останува година и пол, најчесто со мајка му, која потоа починала. “И што сега? Каде? Размислувам за минатата носталгија, за професијата, перспективата, за самиот себе. Решив да заминам од Битола. Но, сега не далеку од близината на нашиот менталитет. Ја зедев географската карта, ја прегледав и размислував каде ќе одам сега. Сеќавајќи се на едно наградно ученичко патување во Опатија, одлучив да одам во Риека. Повторно со мало куферче излегов од автобусот во Риека и право во Опатија. Пред опатиската табла се сликав и сликата и ја пратив на сопругата. Со неа и одлуката од четири збора: “Еве каде ќе живееме.” Во Риека најнапред стапив во контакт со Стопанската комора, потоа го посетив МКД “Илинден”. Постепено се запознавав со неговите членови. Преку градските власти успеав да добијам работна дозвола, потоа отворив амбуланта, во која и денес има многу пациенти”, вели Златко Делов. Па продолжува: “Во Риека се чувствувам како во Битола. Сега засега не ме мачи носталгијата. Одовде до Битола има само 1.200 км. Чести ми се контактите со неа и често патувам таму. Во Клубот и околу него со овие прекрасни луѓе го вежбама македонскиот јазик, а особено ми е драго кога ќе ми дојдат нашите Македонци како пациенти. Се трудам на најдобар начин да им ја овозможам мојата услуга.”

Златко Делов има неостварена желба: докторската дисертација за која се надева дека и ќе ја заврши. Со мислата да ги продолжи корените на татко му, да се вклучи како предавач на Стоматолошки факултет.

За крај на нашиот разговор го прашувам дали со Риека заврши последното поглавје на твојата книга, на патешствијата и на некоја нова авантура? Само ги поткрена рамениците, а јас останав без одговор.

В. Настески

НЕИЗБЕЖНИОТ ГРАВ

Ние Македонците знаеме да направиме најубаво тавче гравче. "Македонски глас" во оваа пригода ви нуди неколку нови рецепти. Прочитајте ги и испробајте ги.

МАКАРОНИ СО СЛАНИНА И ДОМАТИ

Потребно е: (за 4 лица)
 300 гр. куси макарони
 400 гр. шарен грав (трешњевац)
 500 гр. домати
 2 гранки рузмарин
 2 чешниња лук
 40 гр. сушена сланина исечена на тенки резанки
 1 лажица вински оцет
 една помала китка магдонос
 20 гр. рендан пармезан
 маслиново масло (5 мали лажици)
 сол и пипер

Подготовка: Бланширајте ги доматиите, излупете ги и исечете ги на коцки. Исчистениот лук исечете го ситно, исто како и гранчињата рузмарин. Во доматиите додајте оцет, провриениот грав, малку сол, црн пипер и маслиновото масло. Смесата оставете ја да отстои околу 30 минути. Сушената и исечена на тенки резанки сланина испржете ја на тефлонска тава додека не стане крцкава. Сварете ги макароните ал денте, исцедете ги и над нив ставете го магдоносот, препржената сланина и смесата со домати и грав. Над сето тоа ставите го пармезанот и послужете го јадењето.

ЧОРБА СО ТАРТАР ОД ТИКВИЧКИ И ПИПЕРКИ

Потребно е: (за 4 лица)
 300 гр. шарен грав (трешњевац)
 корен целер
 еден морков
 главица кромид

малку мајчина душичка
 600 дл. супа од зеленчук
 едно чешне лук
 сува жалфија
 една тиквичка
 по една црвена и жолта пиперка бабура
 50 гр. рендан пармезан
 маслиново масло
 сол

Подготовка: Варете го гравот 15 минути, исцедете го и повторно ставете го да се вари уште 15 минути. Исцедете го и ставете го во друго тенцере со вода во која ќе ги ставите лукот и жалфијата, па сето тоа заедно варете го уште 15 минути. Исчистениот кромид, целерот и морковот пропржете ги на маслиновото масло, ставете ја мајчината душичка и додајте го претходно сварениот и исцеден грав (една лажица од гравот и течноста ставете ја настрана), па уште малку варете ги состојките додека не омекнат. Тиквичките и пиперките исечени на парчиња малку препржете ги на масло и помешајте ги со гравот и течноста што сте ја оставиле на страна. Во тефлонска тава ставете го пармезанот и во загреана рерна печете го додека не омекне. Потоа, ставете го гравот и смесата од тиквички и пиперки, па над тоа ставете го гравот со зачините и супата. Кога ќе се запече во посебни порции ставајте по едно од парчињата пармезан и грав и украсете ги со гравот што останал и течноста во кој се варел.

ГРАТИН ОД ДОМАТИ И КАШКАВАЛ

Потребно е:
 400 гр. сварен шарен грав (трешњевац)
 4 резанки сув леб
 1 чешне лук
 3 домати
 1 средна главица кромид
 1 црпалка супа од зеленчук (коцка)
 50 гр. кашкавал
 босилек или свеж или сушен
 маслиново масло
 сол

Подготовка: Резанките леб исечете ги на 2-3 парчиња, тостирајте ги на тостер или во рерна, па истиријте ги со исчистениот лук, прелијте ги со маслиново масло и распоредете ги во четири чинии. Залејте ги со супата, а над нив ставете ги измениените домати исечени на тенки резанци. Исчедете го кромидот на тркалца и посолени со малку сол, ставете го на лебот, па во секоја чинија ставете го сварениот грав со босилекот. Секоја порција посипете ја со рендан кашкавал, па печете ги во рерна на систем грил. Кога ќе се зацрвенат и оладат на секоја порција ставете уште малку маслиново масло.

Подготвила: М. А. В.

Поетски портрет: Анка Рабузин

Родена е во 1959 година во Струмица, како прва од трите ќерки на Фана и Страшо од Моноспитово. Песни пишува на македонски и хрватски јазик. "Повод или инспирација за песна може да се јави сосема спонтанно и ме развеселува кога некои свои чувства или размислувања можам да ги искажам преку песната", вели Анка Рабузин.

ПЕСНА

Песна кога си радосен
или песна кога си тажен,
кога нешто те мачи.
Една песна
нека ти ја олесни душата,
нека ти врати насмевка.
Песна од восхит
за убавината
и песна за татковината.
Една песна за љубовта,
а друга за децата,
за природата,
за некое зајаче
или за мило маченце.
Напиши песна,
мала или голема,
за себе или за некого,
сеедно,
напиши песна,
нека се слушне,
нека се запее!

БОЖИЌЕН РУЧЕК

Сите си работат
свои работи,
секој довршува
своја обврска,
и, итот ќе дојде време,
еве ги собрани
на **божиќен ручек**.
Кај мама и баба Фана,
кај тате и дедо Страшо.
Ќе си апнат тие
од баклавата,
а некој од нив ќе изеде
едно парче повеќе
– за мене.

РАДОСЕН ДЕН

Денес е прекрасен ден.
Сонцето се смее
и ги поздравува сите луѓе,
некои од нив
тоа го забележуваат
и се радуваат,
други пак,
потонети во своите мисли,
далеку лутаат,
бараат нешто
за својата душа,
не се свесни
дека тоа е тука,
СОНЦЕТО е тука
и ги поздравува!
Еј, луѓе!
Погледнете!
Сонцето е горе,
Сонцето е овде и за **ВАС!**
Радувајте се
на овој ден,
на тоа **ПРЕКРАСНО СОНЦЕ!**

ЗА ТВОЈОТ РОДЕНДЕН МАЈКО

За твојот
роденден мајко,
имам најголема желба:
**БИДИ МИ ЗДРАВА
И ЖИВЕЈ МИ
УШТЕ МНОГУ,
МНОГУ ГОДИНИ!**
За твојот
роденден мајко
ти испраќам најголема
и најтопла прегратка
и во мислите сум со тебе.
За твојот роденден мајко
радосна сум,
верувај!
**И ЗАТОА,
БИДИ СРЕЌНА, МАЈКО!**

МОЈОТ ТАТКО

Мојот татко се вика
Страшко!
Не, ништо страшно,
ама, тој навистина е
страшен – добар човек!
Знае мојот татко
многу нешта,
еве на пример:
како се сади зеленчук?
Што е потребно
тој зеленчук
да роди убав плод?
А, знае татко ми
и да продаде
зеленчук или рогозина,
и да донесе
многу пари в куќа!
Татко ми ќе ви направи
и метла, ако сакате,
а сосема вешто
ќе ви направи
и убав разбој
за сувенир, ако сакате.
Мојот татко
ќе ве изненади со се
што знае да направи,
ќе ве насмее
и ќе ви помогне.
О, да знаете само
какви фурни за печење тули
правеше мојот татко!
Никој не му беше равен!
Татко ми има
вредни раце
и големо срце,
го сакам мојот татко,
татко ми Страшко!

Убавините на Македонија

Љепоте Македоније

ПЕШТЕРА АЛИЛИЦА – ПОДЗЕМЕН СВЕТ НА КАРСТНА УМЕТНОСТ

TRAVEL
CLUB

A Member of RADIUS
Global Travel Solutions

Pirinska 43 – 45 lok 8 1000 • Skopje, Makedonija
Rezervacije: 00389 2 322 8995 • Faks / Tel.: 00389 2 322 8996
E-mail: booking@travelclub.com.mk

Kneza Borne 2, 10000 • Zagreb, Croatia

Office +385 1 555 2560 • Fax/tel.: +385 1 555 2562 • 24/7: +385 91 335 7753
E-mail: info@worldtravelclub.info • www.radiustravel.com

www.worldtravelclub.info

Дали знаете дека во Македонија има над 800 пештери и јами, од кои ни половината не се регистрирани и истражени?

Една од најпознатите, која припаѓа во категоријата на пештери природни реткости, е спелеолошката убавица Алилица. Таа се наоѓа на околу 3,5 км. источно од селото Тресонче кај Дебар, во долината на Тресонечката река, на северозападната страна на планината Бистра, во прекрасната природа на националниот парк Маврово, обвиткана со густа листопадна шума меѓу мијачките села Галичник и Лазарополе. Овој пештерски комплекс го сочинуваат два отвора – Долна и Горна Алилица, кои меѓусебно се поврзани со вертикален и кос канал, а вкупната должина на пештерските канали изнесува 590 м. Влезот во пештерата е тесен, вертикален канал длабок повеќе од 20 м., вистински предизвик за спелеолозите, но само на неколку чекори понатаму, пред вас ќе се отвори голема пештерска галерија.

Алилица, која важи за една од најубавите пештери во Македонија, во својата утроба крие импресивна карстна уметност со прекрасни гео-морфолошки облици, наречени пештерски накит. Таму ќе ве дочекаат безвременските сталактити, сталагмити, сливови, корали, шупливи висулци и секакви необични облици, а сето тоа во еден амбиент кој е збогатен со високи водопади и подземни бистри, прозирни езерца. Пред неколку години спелеолозите во пештерата пронашле и скаменети коски од предисториски мечки. Иако во внатрешноста на пештерата е многу студено и темно, а тишината ја нарушува силниот татнеж на водата, за оние кои уживаат во истражувањата на подземниот свет, ова е едно возбудливо доживување и незаборавна авантура.

Постојат и неколку преданија за потеклото на името на пештерата. Според најпознатото, тоа потекнува од времето на Османлиското царство. Си бил некој Алил Паша, кој еден ден се враќал од собирање арач по мијачките села, но во близина на пештерата го нападнале арамии, па тој собраното злато го сокрил во пештерата. Според некои кажувања, Алил подоцна се вратил и си го земал, а според други, златото е сè уште сокриено некаде длабоко во пештерата...

Македонија обилува со многу убавини. Само треба да имате желба да ги запознаете. А во меѓувреме, уживајте во прекрасните фотографии од ентериерот на пештерата Алилица.

Е. Петровска

Special Selection

TIKVEŠ

VINARIJA

Uživajte u vinu umjereno
www.tikves.com.mk